

Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik

Sammanfattning

Civilutskottet behandlar i betänkandet förslag i budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) som avser utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik tillsammans med de motionsförslag i anknytande frågor som väckts under årets allmänna motionstid. Förslagen avser dels anslagsfördelningen inom utgiftsområdet, dels vissa frågor om formerna för bostadsfinansieringen samt den kommunala konsumentvägledningen m.m. Vidare behandlas i betänkandet en skrivelse framlagd våren 2006 av den tidigare regeringen. Det gäller regeringens skrivelse 2005/06:202 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag – resultatredovisning.

Utskottet tillstyrker förslaget i budgetpropositionen om anslagsfördelningen budgetåret 2007 för utgiftsområde 18. Vidare tillstyrks regeringens förslag om formerna för en avtrappning av den statliga bostadsbyggnads-subventionen, det s.k. räntebidragssystemet. Utskottet tillbakavisar de invändningar mot detta förslag som framförts i motioner och hänvisar bl.a. till de skattelättnader för bostadssektorn som riksdagen nyligen har beslutat om. Även övriga förslag i budgetpropositionen avseende utgiftsområde 18 tillstyrks av utskottet.

Utskottet föreslår att den tidigare regeringens skrivelse med en resultatredovisning av verksamheten med omstrukturering av kommunala bostadsföretag läggs till handlingarna.

Samtliga motionsförslag som behandlas i betänkandet avstyrks.

I betänkandet finns sex reservationer och tre särskilda yttranden.

Reservationerna avser regeringens förslag om avtrappning av räntebidragssystemet samt utskottets ställningstagande till motioner med förslag om investeringsbidraget för anordnande av hyresbostäder, en utredning om ett nytt bostadsfinansieringssystem samt den kommunala konsumentvägledningen.

När det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 18 för budgetåret 2007 – utskottets förslag till riksdagsbeslut punkt 7 – har representanterna för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet samt Miljöpartiet avstått från att delta i utskottets beslut. I särskilda yttranden har de redovisat sin syn på anslagen inom utgiftsområdet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	5
Redogörelse för ärendet	7
Ärendet och dess beredning	7
Utskottets överväganden	8
Inledning	8
Räntebidragssystemet	9
Investeringsbidraget för byggande av hyresbostäder	13
Utredning om ett nytt bostadsfinansieringssystem	16
Kreditgarantiverksamheten	18
Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	20
Konsumentvägledning	22
Anslagsfördelningen inom utgiftsområde 18 budgetåret 2007	25
Inledning	25
21:1 Bostadsbidrag	25
31:1 Boverket	26
31:2 Räntebidrag	26
31:3 Statens bostadskreditnämnd: Förvaltningskostnader	27
31:4 Statens bostadskreditnämnd: Garantiverksamheten	27
31:5 Bidrag till Fonden för fukt- och mögelskador	28
31:6 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder	28
31:7 Statens geotekniska institut	29
31:8 Lantmäteriverket	29
31:9 Statens va-nämnd	29
31:10 Byggekostnadsforum m.m.	29
31:11 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	30
31:12 Ungdomsbostadssamordnare	30
31:13 Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad	31
40:1 Marknadsdomstolen	32
40:2 Konsumentverket	32
40:3 Allmänna reklamationsnämnden	33
40:4 Fastighetsmäklarnämnden	33
40:5 Åtgärder på konsumentområdet	33
40:6 Bidrag till miljömärkning av produkter	34
Motionsförslag om nya anslag inom utgiftsområde 18	34
Reservationer	36
1. Räntebidragssystemet, punkt 1 (s, v, mp)	36
2. Investeringsbidraget för byggande av hyresbostäder, punkt 2 (s, v, mp)	39
3. Utredning om ett nytt bostadsfinansieringssystem, punkt 3 (s, mp)	40
4. Utredning om ett nytt bostadsfinansieringssystem, punkt 3 (v)	42
5. Konsumentvägledning, punkt 6 (s)	44
6. Konsumentvägledning, punkt 6 (v)	45
Särskilda yttranden	47

1. Anslagsfördelningen inom utgiftsområde 18 budgetåret 2007, punkt 7 (s)	47
2. Anslagsfördelningen inom utgiftsområde 18 budgetåret 2007, punkt 7 (v)	48
3. Anslagsfördelningen inom utgiftsområde 18 budgetåret 2007, punkt 7 (mp)	51
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	55
Proposition 2006/07:1	55
Skrivelse 2005/06:202	56
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006	56
<i>Bilaga 2</i>	
Utskottets förslag till beslut om anslag för år 2007	59
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens samt Vänsterpartiets och Miljöpartiets förslag till anslag för år 2007	60
 <i>Tabell</i>	
Tabell: Utfasning av räntebidrag	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Räntebidragssystemet

Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om avtrappning av den statliga bostadsbyggnadssubventionen, det s.k. räntebidraget. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 18 punkt 1 och avslår motionerna 2006/07:Fi244 yrkande 53, 2006/07:C315 yrkande 3 i denna del, 2006/07:C334 yrkande 1, 2006/07:C359 yrkandena 3 och 4 samt 2006/07:C366.

Reservation 1 (s, v, mp)

2. Investeringsbidraget för byggande av hyresbostäder

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:Fi244 yrkande 52, 2006/07:C315 yrkande 3 i denna del, 2006/07:C334 yrkande 2 i denna del och 2006/07:C345.

Reservation 2 (s, v, mp)

3. Utredning om ett nytt bostadsfinansieringssystem

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:C262 yrkande 2, 2006/07:C319 yrkandena 2–5, 7 och 8, 2006/07:C362 och 2006/07:A270 yrkande 30.

Reservation 3 (s, mp)

Reservation 4 (v)

4. Kreditgarantiverksamheten

a) Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 ställa ut kreditgarantier för ny- och ombyggnad av bostäder intill ett belopp på högst 10 000 000 000 kr inklusive tidigare gjorda åtaganden.

b) Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 ställa ut kreditgarantier i samband med obeståndshanteringen intill ett belopp på högst 500 000 000 kr inklusive tidigare gjorda åtaganden.

c) Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 ställa ut kreditgarantier för lån till kommunala bostadsföretag intill ett belopp på 3 000 000 000 kr inklusive tidigare gjorda åtaganden.

d) Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 ställa ut kreditgarantier för lån som kooperativa hyresrättsföreningar tar upp vid förvärv av fastigheter för ombildning till kooperativ hyresrätt intill ett belopp på 1 000 000 000 kr inklusive tidigare gjorda åtaganden.

e) Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 ställa ut kreditgarantier för avlösen av kommunala borgensåtaganden intill ett belopp på högst 1 000 000 000 kr inklusive tidigare gjorda åtaganden.

f) Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om statliga kreditgarantier för lån till ny- och ombyggnad. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 18 punkterna 2–7.

5. Omstrukturering av kommunala bostadsföretag

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 31:11 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag göra åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 25 000 000 kr under 2008–2011. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 18 punkt 8 och lägger skrivelse 2005/06:202 till handlingarna.

6. Konsumentvägledning

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:C252 yrkande 2, 2006/07:C333 och 2006/07:C368.

Reservation 5 (s)

Reservation 6 (v)

7. Anslagsfördelningen inom utgiftsområde 18 budgetåret 2007

Riksdagen anvisar för 2007 anslagen under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik enligt vad som i bilaga 2 angivits som utskottets förslag. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 18 punkt 9 och avslår motionerna 2006/07:Fi244 yrkande 54, 2006/07:C315 yrkandena 1 och 3 i denna del, 2006/07:C318 yrkande 7, 2006/07:C319 yrkande 6, 2006/07:C334 yrkande 2 i denna del och 2006/07:Ub255 yrkande 10.

Stockholm den 7 december 2006

På civilutskottets vägnar

Carina Moberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Carina Moberg (s)¹, Inger René (m), Ewa Thalén Finné (m), Johan Löfstrand (s)², Andreas Norlén (m), Lennart Pettersson (c), Christina Oskarsson (s)³, Hillevi Larsson (s)⁴, Christine Jönsson (m), Gunnar Sandberg (s)⁵, Yvonne Andersson (kd), Anti Avsan (m), Egon Frid (v)⁶, Ameer Sachet (s)⁷, Lars Tysklind (fp), Jan Lindholm (mp)⁸ och Camilla Lindberg (fp).

¹⁻⁸ Avstår från ställningstagande under punkt 7.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Civilutskottet behandlar i betänkandet förslag i budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) som avser utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik tillsammans med de motionsförslag i anknytande frågor som väckts under den allmänna motions tiden 2006. Förslagen avser dels anslagsfördelningen inom utgiftsområdet, dels vissa frågor om formerna för bostadsfinansieringen samt den kommunala konsumentvägledningen m.m. Vidare behandlas i betänkandet en skrivelse framlagd våren 2006 av den tidigare regeringen. Det gäller regeringens skrivelse 2005/06:202 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag – resultatredovisning.

Under utskottets beredning av ärendet har företrädare för Uppsala kommun samt Uppsala universitet och studentkår, Sigtuna kommun och Hyresgästföreningen Riksförbundet framfört synpunkter i frågor om de statliga subventionerna till bostadsbyggandet. Skrivelser i ärendet har inkommit från Uppsala respektive Sigtuna kommun, bostadsföretaget Sverigehuset samt ett antal privatpersoner.

Utskottets överväganden

Inledning

Detta är civilutskottets första betänkande i budgetfrågor. Civilutskottet bildades den 1 oktober 2006 efter beslut av riksdagen våren 2006 (bet. 2005/06: KU21, rskr. 333–335). Det nya civilutskottet har i huvudsak tagit över ansvarsområdena från de tidigare lag- och bostadsutskotten. I budgethänseende gäller det de frågor inom utgiftsområde 18 som tidigare bereddes av bostadsutskottet. Det bör emellertid påpekas att omfattningen av utgiftsområde 18 fr.o.m. budgetåret 2007 har ändrats. Regeringens förslag i budgetpropositionen för 2007 utgår från den nya utskottsindelningen och det beredningsområde som civilutskottet tilldelats genom riksdagens beslut våren 2006. Beslutet innebär att anslagen för länsstyrelserna och de kommunala samverkansorganen flyttats från utgiftsområde 18 till utgiftsområde 1 Rikets styrelse. Samtidigt har ett antal anslag med konsumentpolitisk inriktning flyttats från utgiftsområde 24 Näringsliv till utgiftsområde 18.

Budgetberedningen innebär att riksdagen först tar ställning till fördelningen av utgifterna i statsbudgeten på utgiftsområden. Därefter tas ställning till anslagsfördelningen inom respektive utgiftsområde. Vad gäller det utgiftsområde som civilutskottets beredningsansvar omfattar, utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik, har utskottet den 14 november 2006 genom ett protokollsutdrag avgivit ett yttrande till finansutskottet över de förslag till utgiftsram som lagts fram i budgetpropositionen respektive i partimotioner av Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Riksdagen har efter förslag av finansutskottet (bet. 2006/07:FiU1) den 6 december 2006 i enlighet med civilutskottets yttrande fastställt en ram för utgiftsområde 18 för budgetåret 2007 om 5 730 472 000 kr. Det är således inom denna ram som civilutskottet utifrån de framlagda förslagen har att föreslå en anslagsfördelning. Riksdagen kommer därefter att ta ställning till det förslag till anslagsfördelning inom utgiftsområde 18 för budgetåret 2007 som läggs fram i detta betänkande.

Betänkandet har disponerats så att först behandlas förslag i budgetpropositionen om att riksdagen skall godkänna vad regeringen föreslår om avtrappning av den statliga bostadsbyggnadssubventionen och motstående motionsförslag. Vidare behandlas ett antal förslag i budgetpropositionen och i motioner som i olika avseenden handlar om statliga åtgärder i fråga om bostadsfinansiering. I detta sammanhang behandlas också den tidigare regeringens skrivelse angående verksamheten med omstrukturering av kommunala bostadsföretag. Därefter tar utskottet upp tre motionsförslag om kommunal konsumentvägledning. Avslutningsvis i detta betänkande tar utskottet upp förslag i budgetpropositionen och i motioner avseende samt-

liga anslag som föreslås ingå i utgiftsområde 18 budgetåret 2007. Utskottets och sedermera riksdagens ställningstagande till förslagen om anslag m.m. i denna senare del av betänkandet förutsätts ske genom *ett* beslut.

Räntebidragssystemet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner regeringens förslag om avtrappning av den statliga bostadsbyggnadssubventionen, det s.k. räntebidraget, och avslår motstående motionsyrkanden. Utskottet hänvisar bl.a. till de förslag till åtgärder inom skatteområdet som lagts fram i budgetpropositionen och som kommer att innebära skattelättnader inom bostadssektorn.

Jämför reservation 1 (s, v, mp).

Bakgrund

Ett periodiskt statligt bidrag för ny- och ombyggnad av bostäder kan utgå enligt bestämmelserna i förordningen (1992:986) om statlig bostadsbyggnadssubvention – 1993 års system för bostadsbyggnadssubvention. Denna stödform, som vanligen benämns räntebidragssystemet, började tillämpas år 1993 enligt i huvudsak de regler som fortfarande gäller. Även dessförinnan fanns ett räntebidragssystem, dock med en annan uppbyggnad än det nuvarande.

Stöd enligt det nuvarande räntebidragssystemet utgick ursprungligen till byggande av såväl egnahem som bostäder upplåtna med hyresrätt och bostadsrätt. Systemet var emellertid så utformat att stödet till egnahemmen successivt fasades ut. På motsvarande sätt minskade årligen stödet till ny- och ombyggnad av övriga bostäder för att i början av 2000-talet ha nått den stödnivå som nu tillämpas.

Stöd lämnas nu med ett belopp som motsvarar 30 % av ett beräknat teoretiskt räntebelopp. Räntebeloppet beräknas genom att ett bidragsunderlag multipliceras med en subventionsränta som bestäms med utgångspunkt från de räntesatser som tillämpas på den allmänna kreditmarknaden vid köp av bostadsobligationer med fem års löptid. Bidragsunderlaget är för stöd till nybyggnad beroende av bostadslägenheternas yta och vid ombyggnad av den faktiska kostnaden för ombyggnaden.

Propositionen

Regeringen föreslår i budgetpropositionen (utgiftsområde 18, förslagspunkt 1) att riksdagen skall godkänna formerna för en avtrappning av den statliga bostadsbyggnadssubventionen, det s.k. räntebidraget. Förslaget innebär

att ett projekt måste ha påbörjats senast den 31 december 2006 för att kunna beviljas räntebidrag. Ansökan om räntebidrag skall ha kommit in senast den 30 juni 2007.

Vad gäller redan beviljade räntebidrag föreslår regeringen att en utfasning påbörjas år 2007 med sikte på att inga räntebidrag kommer att beräknas efter utgången av år 2011. Avtrappningen förutsätts ske i något olika takt beroende på om fastigheterna betalar fastighetsskatt eller inte. Detta sker genom en koppling till fastigheternas värdeår, som är ett skatterättsligt begrepp med betydelse för fastighetsskatteuttaget. Fastighetens värdeår när avtrappningen börjar år 2007 blir avgörande för i vilken takt den enskilda fastigheten fasas ut ur räntebidragssystemet. För projekt som beviljats räntebidrag föreslås gälla en avtrappningsmodell enligt nedanstående tabell. Projekt som färdigställs efter år 2006 föreslås fasas ut enligt tabellen beroende av sitt värdeår alternativt färdigställandeår.

Tabell: Utfasning av räntebidrag

Bidragsandel 2007–2012 angiven i procent

År	Värdeår ≤5 år	Värdeår >5 år
2007	20	14
2008	14	10
2009	10	7
2010	7	4
2011	4	0
2012	0	0

Motionerna

I fem motioner har förslag lagts fram som innebär att riksdagen inte bör godkänna regeringens förslag om en avveckling av räntebidragssystemet.

I motion Fi244 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. (s) framhålls att bostadspolitiken skall syfta till att möta människors behov av ett bra och billigt boende. Mot denna bakgrund avvisas förslaget om en avtrappning av räntebidragen (yrkande 53).

Enligt motion C334 av Lars Ohly m.fl. (v) bör riksdagen avslå regeringsförslaget (yrkande 1). Motionärerna anser att bidragssystemet bör få fortsätta löpa i avvaktan på att ett nytt bostadsfinansieringssystem med långsiktiga ambitioner för produktionen av hyresrätter har utarbetats.

Även enligt motion C315 av Jan Lindholm m.fl. (mp) bör räntebidragen få finnas kvar tills ett nytt finansieringssystem kan träda i kraft (yrkande 3, delvis). Motionärerna anser att den av regeringen förslagna avvecklingen skulle få mycket stora negativa konsekvenser både för utbudet av bostäder och för byggsektorn.

I motion C359 av Veronica Palm m.fl. (s) föreslås att riksdagen gör ett tillkännagivande där behovet av att pressa priserna på nybyggnad av hyresbostäder framhålls. Vidare anför motionärerna att räntesubventionerna för hyresbostäder inte bör avskaffas eftersom detta skulle leda till ökade byggkostnader (yrkandena 3 och 4).

Siw Wittgren-Ahl (s) föreslår i motion C366 att riksdagen i ett tillkännagivande skall framhålla att produktionen av hyresrätter riskerar att avstanna om bostadsfinansieringssystemet avvecklas. Motionären anser att regeringens förslag också riskerar att leda till höjda hyror.

Utskottets ställningstagande

Civilutskottet vill inledningsvis kortfattat erinra om bakgrunden till dagens räntebidragssystem.

Det nu gällande räntebidragssystemet, det s.k. 1993 års system, infördes under det förra borgerliga regeringsinnehavet 1991–1994. Det ersatte då ett system med en principiellt annan uppbyggnad. Detta tidigare system hade visat sig få mycket långtgående och oönskade effekter för såväl statsbudgeten som bostadssektorns möjligheter att klara sig utan omfattande statliga subventioner. Det nya räntebidragssystemet konstruerades därför så att den statliga subventionsnivån successivt skulle minska. Stödet till nybyggnad av egna hem avvecklades således helt fram till år 2000, och bidragsnivån för hyres- och bostadsrättshus minskade kraftigt. Det bakomliggande målet var redan då en bostadssektor som på sikt skulle kunna klara sig utan statliga subventioner till ny- och ombyggnad.

I det utredningsarbete som ledde fram till förslaget om 1993 års räntebidragssystem påtalades ett samband mellan räntebidragen och fastighetsskatten. Utredaren framhöll att förslaget var utformat så att man på sikt skulle kunna avskaffa både räntebidragen och fastighetsskatten. Mot bakgrund av bl.a. det då rådande statsfinansiella läget presenterades emellertid inte något konkret förslag som ledde fram till ett helt subventions- och fastighetsskattefritt system. Även i flera andra utredningar med olika uppdrag och inriktning har därefter överväganden redovisats om kopplingen mellan fastighetsskatten och räntebidragen.

Redan vid införandet av 1993 års räntebidragssystem framstod det som självklart att ett fortsatt steg i avvecklingen av subventionerna skulle behöva tas. Enligt de fortfarande gällande reglerna finns nämligen ingen borte tidsgräns för bidrag som utgår för de fastigheter som en gång beviljats räntebidrag. Dessa ”eviga” räntebidrag har inneburit att en alltmer orimlig situation uppstår när en växande andel av landets fastigheter ges löpande subventioner medan övriga fastigheter får bära sina egna kostnader.

Trots att de nämnda frågorna om fastighetsskatten och de statliga subventionerna var kända redan från början och sedan har uppmärksammats i ett flertal utredningar har den tidigare regeringen under sitt tolvåriga maktinnehav inte förmått lägga fram en långsiktigt hållbar lösning för bostads-

sektorn. I stället för att ytterligare begränsa sektorns subventionsberoende har en rad tillfälliga stöd införts i syfte att bl.a. påverka bostadsproduktions inriktning. Utskottet återkommer nedan i sina överväganden om investeringsbidraget för byggande av hyresbostäder till denna ryckiga subventionspolitik.

Det är bl.a. mot den redovisade bakgrunden som regeringens framlagda förslag om en avveckling av räntebidragen skall ses. Genom förslagen skapas nu förutsättningar för att ta steget mot en bostadssektor som kan klara sig utan löpande statliga subventioner. Avtrappningen av räntebidragen måste vidare ses i ljuset av att fastighetsskatten på bostadsfastigheter kommer att begränsas med sikte på en avveckling. Riksdagen har den 6 december 2006 ställt sig bakom regeringens förslag och överväganden med denna inriktning (prop. 2006/07:1, bet. FiU1, rskr. 9). Den statliga fastighetsskatten på småhus och hyreshus (ett skatterättsligt begrepp som också avser bostadsrättshus) skall utredas i syfte att ersätta den med en låg kommunal fastighetsrelaterad avgift. I avvaktan på avskaffandet fryses fastighetsskatten under beskattningsåren 2007 och 2008 på som högst samma nivå som gäller för beskattningsåret 2006. Fastighetsskatten för hyreshus sänks från 0,5 % till 0,4 %. Den schablonmässigt beräknade inkomstbeskattningen för bostadsrättsföreningar och andra privatbostadsföretag slopas.

I sammanhanget bör vidare påpekas att avtrappningen av räntebidragen föreslås bli kopplad till fastigheternas värdeår, som är styrande för fastighetsskatteuttaget. Därigenom tas hänsyn till de skattesänkningar som har aviserats. Nybyggda fastigheter som är befriade från fastighetsskatt kommer de första åren inte att dra fördel av den sänkta fastighetsskatten. Som framgår av tabellen på s. 10 kommer därför avtrappningen av räntebidragen för dessa fastigheter att ske i något långsammare takt än för övriga fastigheter.

Utskottet kan således konstatera att förslaget om en avveckling av räntebidragen har lagts fram med hänsyn tagen till samtidigt föreslagna eller aviserade åtgärder inom skatteområdet. Med anledning av de synpunkter som framförts i samband med utskottets beredning av regeringens förslag och invändningarna rörande beredningen i Regeringskansliet vill utskottet peka på att företrädare för de nuvarande regeringspartierna redan hösten 2005 och våren 2006 genom motioner och reservationer motiverat och aviserat sin avsikt att trappa ned räntebidragen i enlighet med vad regeringen nu föreslår (bet. 2005/06:BoU1, 2005/06:FiU20).

Avslutningsvis vill utskottet erinra om att den viktigaste förutsättningen för en övergång till en bostadsmarknad som kan fungera utan subventioner och återkommande statliga ingrepp är en samhällsekonomi i balans. Kommande beslut och åtgärder i syfte att fler arbetstillfällen kan skapas och att allt fler ges möjlighet att leva på sina egna inkomster kommer, enligt utskottets mening, att få stor betydelse även för bostadsbyggandet och bostadssektorn i stort. Det är angeläget att utbudet på bostadsmarknaden i betydligt högre grad än hittills anpassas till efterfrågan i stället för till de

för tillfället rådande subventionsreglerna. Även kommande åtgärder för ett bättre företagsklimat kommer att få betydelse för bostadssektorn. Enligt utskottets mening kan en ökad konkurrens, effektivitet och produktivitet inom sektorn sammantaget bidra till att hålla nere byggkostnaderna och pressa prisbildningen för bostäder på ett helt annat sätt än vad som blir följden av statliga bidrag.

Med det anförda ställer sig civilutskottet bakom regeringens förslag. Riksdagen bör därför godkänna vad regeringen föreslår om avtrappning av den statliga bostadsbyggnadssubventionen, det s.k. räntebidraget. Utskottets ställningstagande innebär att samtliga motionsyrkanden som behandlats i detta sammanhang avstyrks. Det gäller motionerna C315 yrkande 3 i denna del, C334 yrkande 1, C359 yrkandena 3 och 4, C366 samt Fi244 yrkande 53.

Investeringsbidraget för byggande av hyresbostäder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som gäller en fortsatt användning av investeringsbidrag för byggande av hyresbostäder. Utskottet anser att avvecklingen av investeringsstöden tillsammans med aviserade förslag om avreglering och andra förbättringar leder till ett bostadsbyggande och en bostadsmarknad i bättre balans.

Jämför reservation 2 (s, v, mp).

Bakgrund

Utöver det stöd som lämnas enligt räntebidragssystemet kan ett produktionsstöd utgå enligt förordningen (2001:531) om statligt investeringsbidrag för byggande av bostäder som upplåts med hyresrätt i områden med bostadsbrist. Bidragets storlek är beroende av storleken på det bidragsunderlag som används vid beräkning av räntebidraget för projektet samt av var i landet byggnaden uppförs. Därutöver gäller en begränsning som avser det maximala bidraget per lägenhet. Investeringsbidraget kan i Stockholmsregionen högst uppgå till 150 000 kr per lägenhet. Enligt gällande förordning kan bidrag endast utgå för projekt som påbörjas under tiden den 17 april 2001–31 december 2006.

Stöd kan även utgå enligt förordningen (2003:506) om investeringsstimulans för byggande av mindre hyresbostäder och studentbostäder. Detta stöd, som förutsätter att projektet även får räntebidrag, utgår i form av kreditering på mottagarens skattekonto och motsvarar skillnaden mellan den mervärdesskatt som fastighetsägaren betalat och den skatt som skulle utgått om skattesatsen i stället varit 6 %. Liksom investeringsbidraget är investeringsstimulansen enligt gällande förordning tidsbegränsad till utgången av år 2006. Eftersom stödet utgår i form av en skattereduktion

bereds de motionsförslag som under årets allmänna motionstid lagts fram om investeringsstimulansen inte av civilutskottet utan av riksdagens skatteutskott och finansutskott.

Giltighetstiden för de ifrågavarande förordningarna har inte förlängts, vilket bl.a. innebär att investeringsbidraget för byggande av hyresbostäder upphör fr.o.m. den 1 januari 2007.

Motionerna

I motion Fi244 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. (s) föreslås att riksdagen i ett tillkännagivande till regeringen begär att investeringsbidraget för byggande av hyresbostäder inte avvecklas (yrkande 52).

Ett anslagsförslag i motion C334 av Lars Ohly m.fl. (v) har innebörden att investeringsbidraget bör utgå även fortsättningsvis (yrkande 2, delvis). Motionärerna anser att bidraget bör behållas till utgången av år 2008 och att stödnivån bör höjas något för de bidrag som utgår under år 2007. Efter år 2008 bör investeringsbidraget ersättas med ett nytt system för bostadsfinansiering.

Även i motion C315 av Jan Lindholm m.fl. (mp) anförs att investeringsbidragen bör finnas kvar tills ett nytt finansieringssystem kan träda i kraft. Anslagsförslaget i motionen är beräknat med denna förutsättning (yrkande 3, delvis).

I motion C345 av Hans Stenberg m.fl. (s) föreslås riksdagen i ett tillkännagivande framhålla behovet av ytterligare insatser för ökat bostadsbyggande och minskad segregation. Enligt motionärerna skulle en avveckling av investeringsbidraget för byggande av hyresbostäder leda till ökad bostadsbrist och växande klyftor på bostadsmarknaden.

Utskottets ställningstagande

Budgetpropositionen innehåller inte något förslag från regeringen om en avveckling av investeringsbidraget för byggande av hyresbostäder. Det samma gäller för den s.k. investeringsstimulansen för byggande av mindre hyresbostäder och studentbostäder. Som framgått ovan är dessa stöd redan genom gällande regler tidsbegränsade till utgången av år 2006. Bakgrunden till denna tidsbegränsning står att finna i att den tidigare regeringen hade för avsikt att år 2007 föreslå nya regler för de statliga bostadsbyggnadssubventionerna. Den ambitionen gällde åtminstone fram till våren 2006 då man i den ekonomiska vårpropositionen meddelade att regelbytet i stället var planerat att ske sommaren 2008 (prop. 2005/06:100 s. 143).

Denna förändring av förutsättningarna för bostadsbyggandet utgör ett exempel på det senaste årtiondets ryckiga subventionspolitik på området. Olika bidragsformer har introducerats och avvecklats, villkoren har ändrats och blivit alltmer specificerade. Följden har blivit att delar av bostadsproduktionen snarare har inriktats på att ge högsta möjliga bidragsnivå än på att tillgodose den faktiska efterfrågan.

Samtidigt har de återkommande önskemålen från bostadssektorn gällt långsiktigt hållbara villkor för byggande och förvaltning av bostadsfastigheter. Det har inneburit påtagliga svårigheter i verksamheten för sektorn att ständigt behöva anpassa planeringen och genomförandet av bostadsbyggnadsprojekt till ändrade förutsättningar. Sett mot denna bakgrund kan även det nu planerade steget mot ett subventionsfritt bostadsbyggande anses medföra vissa problem för sektorn att ställa om till nya förutsättningar. De byggherrar som i sina kalkyler har utgått från förutsättningen att den tidigare subventionspolitiken skulle fortsätta och att redan gällande tidsbegränning för investeringsbidragen skulle ändras, måste revidera sina planer. Partierna som ingår i den nya regeringen har emellertid redan tidigare varit tydliga i sin avsikt att såväl avveckla räntebidragen som inte förlänga tiden för det aktuella investeringsbidraget (bet. 2005/06:BoU1).

Under den senaste tiden har olika uppgifter gjort gällande att regeringens förslag redan påverkat bostadsbyggandet. Påbörjandet av många byggprojekt uppges ha tidigarelagts för att bidrag skall kunna utgå. Vid uppvaktningar av civilutskottet har även farhågor gällande produktionen av hyresbostäder under de närmaste åren framförts. Civilutskottet är således medvetet om att det steg som nu tas mot en bostadssektor som skall kunna klara sig utan statliga subventioner på kort sikt kommer att medföra vissa omställningsproblem. Detta är emellertid oundvikligt när en samhällssektor som under mer än ett halvt århundrade gjorts beroende av statliga bidrag skall anpassas till de nya förutsättningarna. Det finns därför skäl för regeringen att följa utvecklingen inom bostadssektorn noga. Samtidigt har utskottet uppfattningen att det är frågan om övergående problem. Bostadssektorns planering kommer att anpassas efter de nya förutsättningarna. Beslut om bostadsproduktionen kommer att tas med hänsyn till efterfrågan i stället för som tidigare till vilka upplåtelseformer och lägenhetsstorlekar som för tillfället ges mest subventioner. Bostadskonsumenternas önskemål kommer successivt att få större genomslag.

Enligt utskottets mening är det nu viktigt att gå vidare med andra åtgärder som på olika sätt kan förbättra förutsättningarna för bl.a. bostadsproduktionen. Regeringen har uttryckt en klar ambition att återkomma till riksdagen med förslag om förenklingar i olika regelsystem. Det kan gälla både de regler som generellt gäller för olika typer av företag och de regler som är särskilt inriktade på byggprocessen och bostadssektorn. I det sammanhanget bör bl.a. det pågående arbetet med att se över och förenkla plan- och bygglagstiftningen nämnas. I dagsläget medför bl.a. nya krav på bostädernas utformning samt långa handläggningstider och överlagandeprocesser att kostnaderna för många byggprojekt blir onödigt höga. Utskottet vill vidare betona att sektorns eget arbete med att utveckla rationellare byggmetoder och minimera olika typer av byggfel också kan ge betydande vinster som kommer bostadskonsumenterna till del.

Avslutningsvis vill utskottet erinra om att nyproduktionen av bostäder endast på lång sikt kan förändra de grundläggande förutsättningarna på bostadsmarknaden. I ett europeiskt perspektiv har nyproduktionen i Sverige länge legat på en mycket låg nivå. Den årliga produktionen av bostäder har sedan början av 1990-talet motsvarat långt under 1 % av bostadsbeståndet och därmed knappast svarat mot ett långsiktigt behov av förnyelse.

Sett ur bostadskonsumenternas perspektiv är emellertid det samlade utbudet av bostäder i beståndet och villkoren på hela bostadsmarknaden av störst intresse. Det innebär att även flera väntade förslag från regeringen om förbättrade villkor för olika delar av bostadsmarknaden bör beaktas när de nya förutsättningarna för bostadsproduktionen diskuteras. Exempelvis kan förslag om att underlätta för de boende att själva välja upplåtelseform leda till minskade inlåsnings effekter och därmed ett effektivare utnyttjande av bostadsbeståndet, något som i sin tur kan påverka nyproduktionens omfattning och inriktning. Även ett införande av en ny upplåtelseform, ägarlägenheter, kan på sikt innebära att bostadskonsumenternas efterfrågan bättre kan tillgodoses och att nya finansieringslösningar kan utformas.

Sammantaget kan det nu aktuella beslutet om att avveckla bostadsbyggnadssubventionerna och kommande förslag om avreglering och andra förbättringar väntas leda till ett bostadsbyggande och en bostadsmarknad i bättre balans.

Med hänvisning till det ovan anförda avstyrker civilutskottet förslagen i motionerna C315 yrkande 3 i denna del, C334 yrkande 2 i denna del, C345 och Fi244 yrkande 52 om att förlänga användningen av investeringsbidragen för byggande av hyresbostäder.

Utredning om ett nytt bostadsfinansieringssystem

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som gäller utredningar om nya former för bostadsfinansiering. Utskottet hänvisar till sina ställningstaganden avseende räntebidrag och investeringsbidrag.

Jämför reservationerna 3 (s, mp) och 4 (v).

Motionerna

Motion C319 av Lars Ohly m.fl. (v) handlar om de långsiktiga villkoren för bostadsproduktionen. Motionärerna lägger fram flera förslag om utredningsinsatser i syfte att utforma ett nytt system för bostadsfinansieringen. Förslagen innebär att

- regeringen bör låta utreda hur dagens räntebidrag, tillfälliga investeringsbidrag och momsåterföringsstöd kan ersättas med ett investeringsstöd för nyproduktion av hyresrätter där det finns dels ett tak för högsta möjliga hyresnivå, dels ett villkor för att få stöd som bygger på att hyrorna skall ha framförhandlats i förväg (yrkande 2),
- stödet för ombyggnation bör förstärkas och omvandlas till ett permanent investeringsstöd för ombyggnad av hyresrätt där villkoret för stöd är kopplat till tydliga miljökrav och i förväg framförhandlade hyror (yrkande 3),
- regeringen bör låta utreda hur en statlig bostadsfond kan inrättas utifrån de principer som utvecklas i motionen samt utifrån behovet av en långsiktig bostadsfinansiering (yrkande 4),
- studentbostäder skall ges samma villkor som ett permanent investeringsstöd för byggandet av ordinära hyresrätter (yrkande 5),
- regeringen bör låta utreda frågan om stöd till hissinstallationer som ett permanent inslag i den statliga bostadspolitiken och återkomma till riksdagen med ett förslag (yrkande 7),
- regeringen bör låta utreda frågan om radonstödet kan utökas till att omfatta även flerbostadshus (yrkande 8).

Även i motion A270 av Lars Ohly m.fl. (v) föreslås att regeringen skall låta utreda utformningen av ett nytt investeringsbidrag för ombyggnationer (yrkande 30).

Förslag om ett statligt bidrag till installation av hiss finns förutom i den ovanstående partimotionen även i två andra motioner.

Lars Mejern Larsson och Tommy Ternemar (s) förslår i motion C362 att riksdagen i ett tillkännagivande skall framhålla behovet av en utredning om förutsättningarna för att återinföra statliga bidrag till hissar i flerbostadshus.

Jörgen Johansson (c) föreslår i motion C262 ett tillkännagivande om att hissbidrag bör återinföras enligt samma regler som tidigare gällde (yrkande 2). Motionären syftar på det bidrag som under år 2004 kunde utgå vid installation av hiss.

Utskottets ställningstagande

Civilutskottet har i sina ställningstaganden till räntebidrag respektive investeringsbidrag för byggande av hyresbostäder redovisat sin principiella inställning till olika former av mer eller mindre styrande subventioner till bostadsproduktionen. De aktuella motionsyrkandena om ett nytt bostadsfinansieringssystem m.m. avstyrks med hänvisning härtill.

Kreditgarantiverksamheten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lämnar de av regeringen begärda bemyndigandena för kreditgarantiverksamheten avseende

- kreditgarantier för ny- och ombyggnad av bostäder,
- kreditgarantier i samband med obeståndshanteringen,
- kreditgarantier för lån till kommunala bostadsföretag,
- kreditgarantier för lån som kooperativa hyresrättsföreningar tar upp vid förvärv av fastigheter för ombildning till kooperativ hyresrätt,
- kreditgarantier för avlösen av kommunala borgensåtaganden.

Riksdagen godkänner också vad regeringen föreslår om att statliga kreditgarantier för lån till ny- och ombyggnad skall få ställas ut tills vidare.

Bakgrund

Statens bostadskreditnämnd (BKN) får lämna statlig garanti (kreditgaranti) till kreditinstitut för lån till ny- eller ombyggnad av bostäder samt för lån till förvärv av hus för ombildning till kooperativ hyresrätt. Kreditgarantin får även avse lån som syftar till att minska förlustrisken för tidigare lämnad garanti. Ett delvis nytt system för statliga kreditgarantier för lån till ny- och ombyggnad av bostäder infördes den 15 april 2004 (prop. 2003/04: 1, bet. BoU1, rskr. 74). Kreditgarantier lämnas enligt förordningen (2004:105) om statlig kreditgaranti för lån för bostadsbyggande m.m. Möjligheten att lämna kreditgaranti enligt dessa bestämmelser var från början tidsbegränsad till utgången av år 2006. Genom ett regeringsbeslut hösten 2005 förlängdes tillämpningen av regelsystemet till utgången av år 2008 (SFS 2005:869).

Vidare kan BKN lämna vissa kreditgarantier enligt förordningen (2002:664) om statligt stöd för vissa kommunala åtaganden för boendet. Dessa kreditgarantier får lämnas för lån som en kommun tar upp för att kommunen skall kunna fullgöra sina förpliktelser, för lån som ett kommunalt bostadsföretag tar upp för att genomföra omstruktureringsåtgärder och för att ersätta kommunala borgensåtaganden för bostadsrättsföreningar.

Propositionen

Regeringen lägger i budgetpropositionen fram sex förslag som avser kreditgarantiverksamheten. Förslagen gäller dels bemyndiganden för verksamheten, dels en begäran om ett godkännande av förutsättningarna för kreditgarantier för lån till ny- och ombyggnad.

Regeringen begär bemyndiganden för att under år 2007 ställa ut kreditgarantier

- till ny- och ombyggnad av bostäder intill ett belopp på högst 10 000 miljoner kronor inklusive tidigare gjorda åtaganden (förslagspunkt 2),
- i samband med obeståndshantering intill ett belopp på högst 500 miljoner kronor inklusive tidigare gjorda åtaganden (förslagspunkt 3),
- för lån till kommunala bostadsföretag intill ett belopp på 3 000 miljoner kronor inklusive tidigare gjorda åtaganden (förslagspunkt 4),
- för lån som kooperativa hyresrättsföreningar tar upp för förvärv av fastigheter för ombildning till kooperativ hyresrätt intill ett belopp på högst 1 000 miljoner kronor inklusive tidigare gjorda åtaganden (förslagspunkt 5),
- för avlösen av kommunala borgensåtaganden intill ett belopp på högst 1 000 miljoner kronor inklusive tidigare gjorda åtaganden (förslagspunkt 6).

Vidare föreslås att riksdagen godkänner att statliga kreditgarantier för lån till ny- och ombyggnad får ställas ut tills vidare (förslagspunkt 7). Regeringen anför att de nya garantireglerna kan vara svåra att etablera om långivarna bedömer att reglerna är tillfälliga, och att staten avser att relativt snabbt upphöra med nya garantiåtaganden. Mot den bakgrunden bör tidsbegränsningen av statens stöd för bostadsbyggandet genom kreditgarantier slopas. I stället bör kreditgarantisystemet utvärderas när de nya reglerna har gällt så länge att det är möjligt att dra långsiktiga slutsatser om de avsedda effekterna av regeländringarna uppnåtts.

Utskottets ställningstagande

Regeringens förslag om bemyndiganden för kreditgarantiverksamheten har inte väckt några invändningar i motioner eller under utskottets beredning av ärendet. Inte heller regeringens förslag om att ta bort den tidsbegränsning som för närvarande gäller för möjligheten att utfärda statliga kreditgarantier för lån till ny- och ombyggnad enligt förordningen (2004:105) om statlig kreditgaranti för lån för bostadsbyggande m.m. har mött några invändningar. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att den eventuella osäkerheten kring varaktigheten av regelverket bör undanröjas.

Civilutskottet tillstyrker samtliga regeringens förslag i budgetpropositionen avseende kreditgarantiverksamheten (förslagspunkterna 2–7).

Omstrukturering av kommunala bostadsföretag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lämnar det i budgetpropositionen föreslagna bemyndigandet för regeringen att under år 2007 för verksamheten med omstrukturering av kommunala bostadsföretag göra åtaganden som medför behov av framtida anslag under budgetåren 2008–2011. Riksdagen lägger den tidigare regeringens resultatskrivelse angående verksamheten med omstrukturering av kommunala bostadsföretag till handlingarna.

Bakgrund

Stöd till omstrukturering av kommunala bostadsföretag kan lämnas enligt förordningen (2002:664) om statligt stöd för vissa kommunala åtaganden för boendet. Stödet kan ges i form av statliga kreditgarantier eller som bidrag till en kommun för vissa ändamål. Stödverksamheten hanteras fr.o.m. år 2006 av Statens bostadskreditnämnd (BKN). Verksamheten har ett perspektiv fram till år 2010. Statens stöd till omstruktureringsverksamhet har tidigare hanterats av Bostadsdelegationen respektive Statens bostadsnämnd.

Propositionen

Regeringen begär i budgetpropositionen ett bemyndigande att under år 2007 för omstrukturering av kommunala bostadsföretag göra åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 25 miljoner kronor under åren 2008–2011.

Enligt propositionen bedöms efterfrågan på statligt stöd för omstruktureringar av kommunala bostadsföretag vara fortsatt låg på kort och medellång sikt. Regeringen anför vidare att det är viktigt att BKN kan bedriva sitt arbete långsiktigt och med möjlighet att ingå avtal som sträcker sig längre än innevarande budgetår.

Regeringens skrivelse

Den tidigare regeringen överlämnade våren 2006 skrivelse 2005/06:202, Omstrukturering av kommunala bostadsföretag – resultatredovisning, till riksdagen. Skrivelsen innehåller en redovisning av inriktningen på och effekterna av det statliga stödet till kommuner med övermäktiga åtaganden för boendet genom Bostadsdelegationen och Statens bostadsnämnd. Enligt regeringen utgör skrivelsen ett komplement till budgetpropositionen för år 2006 i fråga om redovisningen av resurser och uppnådda resultat för verksamheten med omstrukturering av kommunala bostadsföretag.

Redovisningen i resultatskrivelsen avser det statliga stöd som sedan år 1998 kunnat utgå till kommuner med svårigheter att fullgöra sina förpliktelser, främst på grund av outhyrda bostäder i de av kommunerna ägda allmännyttiga bostadsföretagen och kommunal borgen för lån till bostadsrättsföreningar. Stödet har utgått genom Statens bostadsnämnd (SBN) och dess föregångare Bostadsdelegationen. SBN avvecklades vid utgången av år 2005 då arbetsuppgifterna överfördes till Statens bostadskreditnämnd (BKN).

Vid utgången av år 2005 hade Bostadsdelegationen och SBN avtalat om omstruktureringsåtgärder med ca 50 kommuner till en total kostnad på drygt 4,7 miljarder kronor, varav staten svarat för nära 2,3 miljarder kronor. Efter medgivande av SBN har BKN lämnat kreditgarantier på totalt nära 700 miljoner kronor för lån till drygt 30 bostadsrättsföreningar som tidigare haft kommunal borgen som säkerhet för lån.

I skrivelsen lämnas en redogörelse för bl.a. stödets omfattning och fördelning samt utvecklingen i kommuner med respektive utan stöd. Den tidigare regeringen gör sammanfattningsvis följande bedömning av de uppnådda resultaten genom stödet. Stödet till kommuner med övermäktiga åtaganden för boendet har varit viktigt för förtroendet för hela den offentliga ekonomin. Stödet har riktats till de kommuner som bäst har behövt det och varit effektivt när resultaten ställts mot kostnaderna.

Utskottets ställningstagande

Den tidigare regeringen redovisade i föregående års budgetproposition sin avsikt att under våren 2006 lämna en s.k. resultatskrivelse till riksdagen inom politikområdet Bostadspolitik. De resultatskrivelser som under de senaste åren har lämnats av regeringen i olika frågor har bl.a. varit avsedda att utgöra ett underlag för riksdagens arbete med uppföljning och utvärdering och för den mål- och resultatdialog mellan riksdagen och regeringen som under senare år successivt har utvecklats. Riksdagen efterfrågade genom ett beslut våren 2001 (2000/01:RS1, KU23, rskr. 273–276) denna form av redovisning och hänvisade till utskottens behov av beslutsunderlag i samband med beredningen av förslagen i budgetpropositionen.

I den nu aktuella skrivelsen hänvisas till att riksdagens bostadsutskott efterlyst en resultatskrivelse inom utgiftsområde 18. Riksdagens bostadsutskott har i samband med sina överväganden om mål- och resultatredovisningen i budgetpropositionen tidigare erinrat om möjligheten till en fördjupad redovisning inom politikområdet Bostadspolitik genom en resultatskrivelse (bet. 2004/05:BoU1). Civilutskottet har sedan den 1 oktober i år övertagit bostadsutskottets beredningsansvar för bostadspolitiska frågor.

Skrivelsen har inte föranlett några motioner. Inte heller under civilutskottets beredning har det framkommit några invändningar mot innehållet i den faktaredovisning som lämnas i skrivelsen. Det bör framhållas att skrivelsen inte innehåller några förslag om förändringar i stödverksamhetens

inriktning och utformning. Utskottet ser därför inte något skäl att i detta sammanhang närmare ta ställning till den tidigare regeringens bedömning av de uppnådda resultaten. Det kan vidare erinras om att förutsättningarna för stödet delvis förändrats under den senaste tiden. Redovisningen i skrivelsen avser den verksamhet som fram till utgången av år 2005 bedrevs av Statens bostadsnämnd och dess föregångare Bostadsdelegationen. Sedan årsskiftet ansvarar Statens bostadskreditnämnd för den stödverksamhet som regleras i förordningen (2002:664) om statligt stöd för vissa kommunala åtaganden för boendet. Verksamhetens omfattning har också minskat under de senaste åren. Den nya regeringen gör i årets budgetproposition bedömningen att efterfrågan på stödet kommer att vara fortsatt låg på kort och medellång sikt. Behovet av statligt stöd till rekonstruktion av kommunalägda bostadsföretag väntas dock kvarstå under överskådlig tid.

Civilutskottet ser positivt på att en resultatredovisning av det statliga stödet till omstrukturering av kommunala bostadsföretag har lämnats till riksdagen. Det är av stort värde att omfattande statliga satsningar inom olika områden blir föremål för uppföljning och utvärdering. Den lämnade faktaredovisningen kan ge underlag för eventuella ställningstaganden i fråga om de statliga insatserna på området. Utskottet har emellertid för närvarande inte för avsikt att gå vidare med egna uppföljnings- eller utvärderingsinsatser när det gäller statens stöd till kommuner med övermäktiga åtaganden för boendet. Regeringens skrivelse 2005/06:202 bör läggas till handlingarna.

Den aktuella skrivelsen ger inte utskottet anledning till några närmare överväganden om det av regeringen begärda bemyndigandet avseende de åtaganden som kan komma att göras under år 2007 för omstrukturering av kommunala bostadsföretag. Inga invändningar mot regeringens förslag har framkommit i motioner eller under utskottets beredning. Förslaget tillstyrks således av civilutskottet.

Konsumentvägledning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som gäller kommunal konsumentvägledning. Utskottet hänvisar bl.a. till riksdagens tidigare ställningstaganden.

Jämför reservationerna 5 (s) och 6 (v).

Bakgrund

I många kommuner bedrivs någon form av konsumentverksamhet. Att tillhandahålla konsumentvägledning är en frivillig uppgift för kommunerna, och verksamheten kan därmed variera mellan kommunerna i fråga om innehåll, omfattning och organisation. Ibland samarbetar flera kommuner

genom att t.ex. ha gemensam konsumentvägledning. Inom ramen för den kommunala konsumentvägledningen kan det förekomma dels direktrådgivning, dvs. efterfrågestyrd information om konsumentlagar, stöd vid tvister, ekonomiska råd och köpråd direkt till en enskild konsument, dels långsiktigt förebyggande arbete, dvs. marknadsbevakning och kontakter med och information till skolor, näringsliv och organisationer.

Konsumentverket följer utvecklingen av konsumentverksamheten i kommunerna, och verket lämnade i juni 2006 en lägesbeskrivning av verksamheten (rapport 2006:9 Kommunernas konsumentverksamhet). Av rapporten framgår att 259 av landets 290 kommuner i april 2006 hade någon form av konsumentverksamhet.

Vid sidan av konsumentvägledningen är kommunerna, enligt 2 § skuldsaneringslagen (2006:548), skyldiga att inom ramen för socialtjänsten eller på annat sätt lämna råd och anvisningar i budget- och skuldfrågor till skuldsatta personer. Konsumentverket skall stödja och ge vägledning för den budget- och skuldrådgivning som kommunerna skall svara för.

Utöver den kommunala konsumentverksamheten har på nationell nivå olika självständiga rådgivningsbyråer inrättats – Konsumenternas försäkringsbyrå, Konsumenternas Bank- och finansbyrå samt Konsumenternas elrådgivningsbyrå. I oktober 2006 inrättades ytterligare en rådgivningsbyrå – Konsumenternas tele- och Internetbyrå. Samtliga byråer finansieras av respektive bransch. Staten deltar, genom bl.a. Konsumentverket, som en av huvudmännen.

Den 4 maj 2006 beslutade dåvarande regering att bemyndiga chefen för Jordbruksdepartementet att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av den kommunala konsumentvägledningen och lämna förslag på hur den kan utvecklas för att en hög och mer likvärdig nivå skall kunna uppnås i hela landet (dir. 2006:52). Någon utredare har inte tillkallats. Genom regeringsbeslut den 16 november 2006 har bemyndigandet att tillkalla en utredare återkallats.

Motionerna

I motion C333 begär Egon Frid m.fl. (v) att regeringen skall lägga fram förslag till lagstiftning som innebär att kommunerna blir skyldiga att tillhandahålla konsumentvägledare. Motionärerna konstaterar att kommunal konsumentverksamhet saknas i 31 av landets kommuner och att en stor andel av befolkningen finns i dessa kommuner. I motionen framhålls att den kommunala konsumentvägledningen är samhällsekonomiskt lönsam och att verksamheten behöver göras obligatorisk för kommunerna för att garantera alla människors tillgång till en god konsumentvägledning.

Christina Axelsson m.fl. (s) pekar i motion C252 på att människor har olika förutsättningar att ta del av och tillgodogöra sig information. Motionärerna anser att ambitionen bör vara att underlätta för alla konsument genom tydlig, korrekt och lättillgänglig information samt rådgivning. I

motionen begärs ett tillkännagivande om en aktiv konsumentpolitik där varje kommun tillhandahåller konsumentvägledning till sina invånare (yrkande 2).

Även Tomas Eneroth (s) framhåller i motion C368 att det behövs ett ökat samhälleligt ansvar för konsumentrådgivning i hela landet och begär ett tillkännagivande i enlighet härmed.

Utskottets ställningstagande

Frågor om lokal konsumentverksamhet har varit föremål för överväganden av riksdagen vid ett flertal tidigare tillfällen. I januari 2005 avstyrkte ett enligt lagutskott ett motionsyrkande med motsvarande inriktning som nu förs fram i motion C333 om konsumentvägledning som en obligatorisk uppgift för kommunerna (bet. 2004/05:LU8). Riksdagen följde utskottet.

Civilutskottet vill inledningsvis framhålla att utöver den kommunala konsumentverksamheten har konsumentorganisationerna en viktig roll att värna konsumenternas intressen och fungera som opinionsbildare på området. De olika rådgivningsbyråer som finns på bank-, värdepappers-, el- och försäkringsområdena samt, numera, tele- och Internetområdet fyller också viktiga funktioner och är goda komplement till lokal konsumentvägledning.

För att uppnå en välfungerande marknad är det, enligt utskottets mening, viktigt att alla konsumenterna har tillgång till saklig information och kunskap. Såväl aktiva och medvetna konsumenterna som seriösa företag är av betydelse för en framgångsrik konsumentpolitik. Utskottet anser att den kommunala konsumentvägledningen fyller en viktig funktion men finner inte skäl att förorda att den görs till ett obligatoriskt åtagande för kommunerna. En sådan reglering skulle innebära en inskränkning i den kommunala självbestämmanderätten som utskottet inte kan ställa sig bakom. Riksdagen bör därför avslå motion C333.

När det sedan gäller de synpunkter som förs fram i motionerna C252 och C368 vill utskottet särskilt framhålla vikten av att konsumentvägledningen når ut till och kan erbjuda stöd till ekonomiskt svaga grupper i samhället. Att människor i alla delar av landet har tillgång till konsumentvägledning av god kvalitet är också viktigt. Hur konsumentvägledningen organiseras och vem som ansvarar för verksamheten är emellertid, enligt utskottets mening, inte av avgörande betydelse. Konsumentvägledning kan anordnas på olika sätt – av kommunerna, genom samverkan mellan flera kommuner och genom fristående konsumentorganisationer eller andra organ. Hur konsumentvägledningen närmare skall vara anordnad ankommer det inte på riksdagen att uttala sig om. Utskottet förutsätter att sådan verksamhet kommer till stånd i den utsträckning den efterfrågas av konsumenterna.

Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motionerna C252 yrkande 2 och C368.

Anslagsfördelningen inom utgiftsområde 18 budgetåret 2007

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslag under utgiftsområde 18 för budgetåret 2007 i enlighet med regeringens förslag och avstyrker de motionsförslag om anslag som står i strid med regeringens förslag eller som inte ryms inom den av riksdagen fastställda ramen för utgiftsområdet.

Jämför särskilda yttrandena 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Inledning

I detta avsnitt behandlas förslag om anslagen inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik. Förutom de förslag som direkt avser anslagens storlek tas även vissa motionsförslag upp som vid ett bifall innebär behov av ändrat anslag för 2007. Ställningstagandet till förslagen i detta avsnitt sker genom *ett* beslut.

Som en förutsättning för beredningen av förslagen i detta avsnitt gäller vidare att utskottets förslag om anslagens sammanlagda storlek måste hålla sig inom den utgiftsram för utgiftsområde 18 som riksdagen fastställt genom ett beslut den 6 december 2006 (bet. 2006/07:FiU1, rskr. 9). Den av riksdagen fastställda ramen för anslagen inom utgiftsområde 18 för budgetåret 2007 uppgår till 5 730 472 000 kr.

21:1 Bostadsbidrag

Propositionen

Anslaget finansierar utgifterna för de bostadsbidrag som kan utgå enligt lagen (1993:737) om bostadsbidrag. Bostadsbidrag lämnas till barnfamiljer samt till ungdomar som fyllt 18 men inte 29 år utan barn. Riksdagen beslutade senast år 2005 om ändrade regler för bostadsbidragen (prop. 2004/05:112, bet. BoU9, rskr. 281). Dessa regler tillämpas på bostadsbidrag fr.o.m. 2006.

Regeringen föreslår inte några regeländringar för bostadsbidragen. Förslaget om anslaget för bostadsbidrag är således beräknat utifrån förutsättningen att gällande regler tillämpas även under 2007. Regeringens förslag innebär att anslaget för år 2007 för bostadsbidrag bestäms till 3 458 miljoner kronor.

Motionerna

I två motioner föreslås en regeländring i lagen om bostadsbidrag med innebörden att den övre åldersgränsen för bidrag till hushåll utan barn tas bort när det gäller studerande. Motionärerna framhåller att även äldre studerande kan ha en svår ekonomisk situation och att det därför inte är rimligt att dra en gräns för möjligheten att få bostadsbidrag vid 29 år.

Förslagen om ändrade regler för bostadsbidrag till studerande utan barn finns i motionerna Ub255 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp) (yrkande 10) och C315 av Jan Lindholm m.fl. (mp) (yrkande 1). I den senare motionen finns även ett förslag om att anslaget för bostadsbidrag 2007 bör bestämmas till ett belopp som är 40 miljoner kronor högre än vad regeringen föreslagit, för att finansiera denna regeländring (yrkande 3, delvis).

Utskottets ställningstagande

Civilutskottet är inte berett att förorda en regeländring för bostadsbidragen med den i motionerna föreslagna inriktningen. De aktuella yrkandena avstyrks således. Utskottet tillstyrker regeringens förslag om anslag för 2007 för bostadsbidrag.

31:1 Boverket

Boverket är central förvaltningsmyndighet för frågor om byggd miljö och hushållning med mark- och vattenområden, för fysisk planering, byggande och förvaltning av bebyggelsen och för boendefrågor. Verket svarar också för den centrala administrationen av statligt bostadsstöd i form av bidrag för finansiering av bostäder.

Regeringen föreslår att riksdagen för budgetåret 2007 anvisar ett ramanslag om 203 119 000 kr för verksamheten vid Boverket.

Regeringens förslag om anslagstilldelningen för Boverket har inte mött några invändningar i motioner eller vid utskottets beredning av ärendet. Anslagsförslaget tillstyrks.

31:2 Räntebidrag

Propositionen

Från anslaget till räntebidrag bekostas statliga räntebidrag för ny- och ombyggnad av bostäder enligt förordningen (1992:986) om statlig bostadsbyggnadssubvention, det s.k. räntebidragssystemet. Anslaget disponeras vidare för bidrag till förvaltningsförluster, s.k. § 33-ersättning, till kommuner.

I budgetpropositionen föreslås att riksdagen för budgetåret 2007 anvisar ett ramanslag om 1 013 963 000 kr på anslaget Räntebidrag m.m. Regeringens beräkning av anslagsbehovet baseras på vissa förutsättningar avse-

ende bl.a. ränteutvecklingen och bostadsproduktionen som redovisas i propositionen. Vidare utgår anslagsförslaget från att riksdagen godkänner den av regeringen föreslagna avtrappningen av räntebidragen fr.o.m. år 2007.

Motionerna

I två motioner redovisas förslag om högre anslag för räntebidrag än vad regeringen förordar.

Enligt motion C334 av Lars Ohly m.fl. (v) bör anslaget för 2007 bestämmas till ett belopp som är 944 701 000 kr högre än regeringsförslaget (yrkande 2, delvis).

I motion C315 av Jan Lindholm m.fl. (mp) föreslås att anslaget bestäms till ett belopp som är 735 000 000 kr högre än vad regeringen förslagit (yrkande 3, delvis).

Båda anslagsförslagen bygger på förutsättningen att räntebidragen inte trappas av enligt regeringens förslag, utan utgår enligt gällande regler under år 2007.

Utskottets ställningstagande

Civilutskottet har inledningsvis i detta betänkande behandlat regeringens förslag om en avtrappning av räntebidragen och motstående motionsförslag. Utskottet har därvid förordat att riksdagen skall godkänna regeringsförslaget. Det innebär att även anslagsförslaget bör vinna riksdagens bifall.

Utskottet tillstyrker således regeringens anslagsförslag och avstyrker de motstående motionsförslagen.

31:3 Statens bostadskreditnämnd: Förvaltningskostnader

Statens bostadskreditnämnd (BKN) utfärdar kreditgarantier för lån till bostadsinvesteringar affärsmässigt enligt det regelsystem som i dag gäller för nya kreditgarantier. Nämnden administrerar även de äldre kreditgarantier som utfärdades enligt tidigare gällande regler. Anslaget 31:3 täcker de förvaltningskostnader som är hänförliga till den sistnämnda verksamhetsgrenen. Regeringen förslår att anslaget för BKN:s förvaltningskostnader för år 2007 bestäms till 15 666 000 kr.

Regeringens förslag om BKN:s förvaltningsanslag har inte mött några invändningar i motioner eller vid utskottets beredning av ärendet. Anslagsförslaget tillstyrks.

31:4 Statens bostadskreditnämnd: Garantiverksamheten

Anslaget 31:4 är inrättat för att täcka förlusterna inom verksamhetsområdet Äldre garantier och används för att fylla på den garantireserv som finns för detta ändamål.

Regeringen föreslår att detta anslag bestäms till 198 800 000 kr för år 2007.

Civilutskottet tillstyrker detta förslag, som inte mött några invändningar i motioner eller vid utskottets beredning av frågan.

31:5 Bidrag till Fonden för fukt- och mögelskador

De utgifter som belastar anslaget avser bidrag till kostnader för att avhjälpa fukt- och mögelskador i egnahem. Bidrag lämnas i mån av tillgång på medel enligt förordningen (1993:712) om den statliga fonden för fukt- och mögelskador i småhus, m.m. Vidare får anslaget belastas med utgifter för kansli- och utredningskostnader samt för kostnader i samband med information om stödgivningen m.m. Med nuvarande bidragsbestämmelser får bidrag lämnas för hus som är yngre än 30 år och färdigställda senast år 1988. Bidragssystemets uppbyggnad medför följaktligen att förordningens tillämpningsområde för varje kalenderår minskar med en årgång småhus.

Regeringen föreslår att 23 000 000 kr anvisas på anslaget för år 2007.

Regeringens förslag om anslaget för Fonden för fukt- och mögelskador har inte mött några invändningar i motioner eller vid utskottets beredning av ärendet. Anslagsförslaget tillstyrks.

31:6 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder

Propositionen

Anslaget finansierar det bidrag som kan utgå enligt förordningen (1988:372) om bidrag till åtgärder mot radon i egnahem samt information i frågan. Egnahemsägare kan söka bidrag för åtgärder mot radon som sänker radonhalten till högst 200 Bq/m³ i inomhusluften. Bidrag lämnas i mån av tillgång på medel.

I propositionen föreslås att anslaget för bidrag till åtgärder mot radon i bostäder bestäms till 32 802 000 kr för år 2007.

Motionen

I motion C315 av Jan Lindholm m.fl. (mp) föreslås att anslaget för år 2007 bör bestämmas till ett belopp som är 1 500 000 kr högre än i regeringsförslaget.

Utskottets ställningstagande

Civilutskottet kan konstatera att regeringens förslag innebär ett oförändrat anslag i förhållande till innevarande år samt att motionen inte innehåller någon motivering till förslaget om ett höjt anslag.

Utskottet anser att riksdagen bör anslå medel enligt regeringsförslaget. Motion C315 i aktuell del avstyrks således.

31:7 Statens geotekniska institut

Statens geotekniska institut (SGI) har ett sektorsövergripande ansvar för miljögeotekniska och geotekniska frågor. Verksamheten finansieras dels av anslag, dels av avgifter från uppdragsverksamhet.

Regeringen föreslår att anslaget för verksamheten bestäms till 30 158 000 kr för år 2007.

Civilutskottet tillstyrker regeringens förslag som inte mött några invändningar i motioner eller vid utskottets beredning av ärendet.

31:8 Lantmäteriverket

Det statliga lantmäteriet består av Lantmäteriverket och 21 länsvisa lantmäterimyndigheter. Lantmäteriverket är en central förvaltningsmyndighet för lantmäterimyndigheterna och skall bl.a. utöva tillsyn över dessa samt över de kommunala lantmäterimyndigheterna. Anslaget finansierar vissa delar av det som utgör det statliga lantmäteriets kärnverksamhet och grundläggande uppgifter, framför allt viss verksamhet som berör ansvaret för frågor om fastighetsindelning och för grundläggande geografisk information. Anslaget täcker i storleksordningen 20 % av det statliga lantmäteriets totala omfattning.

Regeringen föreslår att anslaget för Lantmäteriverket bestäms till 351 172 000 kr för år 2007.

Regeringens förslag om anslaget för Lantmäteriverket har inte mött några invändningar i motioner eller vid utskottets beredning av ärendet. Anslagsförslaget tillstyrks.

31:9 Statens va-nämnd

Anslaget finansierar verksamheten vid statens va-nämnd som är landets enda specialforum för tvistemål enligt lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar. Den 1 januari 2007 träder en ny lag om allmänna vattentjänster i kraft (2005/06:78, bet. BoU8, rskr. 163). Statens va-nämnd kommer därigenom att tillföras ytterligare måltyper. Regeringens bedömning är att omfattningen av nämndens verksamhet i stort sett blir oförändrad trots att verksamheten till viss del förändras fr.o.m. år 2007.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att anslaget för verksamheten bestäms till 8 015 000 kr för år 2007.

Civilutskottet tillstyrker regeringens förslag som inte mött några invändningar i motioner eller vid utskottets beredning av ärendet.

31:10 Byggekostnadsforum m.m.

Anslaget finansierar kostnaderna för administration av Byggekostnadsforums (BKF) verksamhet, BKF:s pilotprojekt och den nationelle byggsamordnaren. Regeringens bedömning är att BKF:s verksamhet kommer att vara oförändrad till utgången av 2007, då den nationelle byggsamordnaren

lämnar sin slutredovisning. Byggsamordnaren skall tillsammans med företrädare för samhällsbyggnadssektorn ta fram ett utvecklingsprogram för sektorn.

Mot denna bakgrund förslår regeringen att anslaget för Byggekostnadsforum m.m. bestäms till 24 850 000 kr för år 2007.

Utskottet tillstyrker regeringens anslagsförslag som inte mött några invändningar i motioner eller vid beredningen av ärendet.

31:11 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag

Anslaget avser det statliga stödet till omstrukturering av kommunala bostadsföretag. Stödverksamheten hanteras fr.o.m. år 2006 av Statens bostadskreditnämnd. Regeringen gör bedömningen att efterfrågan på det statliga stödet kommer att vara fortsatt låg på kort och medellång sikt.

Mot denna bakgrund föreslås anslaget för verksamheten minska i förhållande till innevarande år. Regeringen föreslår att 90 000 000 kr anvisas anslaget för år 2007.

Civilutskottet har tidigare i detta betänkande behandlat och tillstyrkt regeringens förslag om ett bemyndigande för regeringen att göra åtaganden om statligt stöd som medför behov av framtida anslag under 2008–2011. Utskottet tillstyrker även regeringens anslagsförslag för 2007 som inte mött några invändningar i motioner eller vid utskottets beredning av ärendet.

31:12 Ungdomsbostadssamordnare

Propositionen

Den tidigare regeringen tillkallade i mars 2005 en nationell bostadssamordnare (ungdomsbostadssamordnaren) med uppdrag att under en treårsperiod arbeta för att ta fram förslag på åtgärder för att underlätta ungdomars inträde på bostadsmarknaden (dir. 2005:37).

Enligt budgetpropositionen bör bostadssamordnarens uppdrag avvecklas eftersom regeringen anser att ungdomars möjlighet att etablera sig på bostadsmarknaden skall lösas genom andra åtgärder än vad som omfattas av uppdraget. Regeringen förslår mot denna bakgrund ett anslag för år 2007 på 1 000 000 kr som skall användas till att avsluta den tidigare regeringens uppdrag.

Motionerna

I tre motioner från allmänna motionstiden finns invändningar mot regeringens avsikt att avsluta bostadssamordnarens uppdrag.

I motion Fi244 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. (s) föreslås riksdagen i ett tillkännagivande till regeringen framhålla att ungdomsbostadssamordnarens verksamhet inte bör avvecklas (yrkande 54).

Enligt motion C334 av Lars Ohly m.fl. (v) har bostadssamordnarens arbete redan resulterat i vissa intressanta förslag. Det är därför enligt motionärernas mening angeläget att arbetet kan slutföras enligt den ursprungliga tidsplanen. Mot denna bakgrund föreslås i motionen att anslaget för år 2007 bestäms till ett belopp som är 1 491 000 kr högre än regeringsförslaget (yrkande 2, delvis).

Även i motion C315 av Jan Lindholm m.fl. (mp) föreslås ett anslag för år 2007 som möjliggör fortsatt verksamhet för bostadssamordnaren. Motionärerna föreslår att anslaget för 2007 bör bestämmas till ett belopp som är 1 500 000 kr högre än regeringsförslaget (yrkande 3, delvis).

Utskottets ställningstagande

Civilutskottet instämmer i regeringens bedömning av uppdraget till bostadssamordnaren. Ett anslag för år 2007 om 1 000 000 kr bör anvisas i syfte att finansiera avvecklingen.

31:13 Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad

Propositionen

Regeringen förslår att ett nytt anslag inrättas med benämningen Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad och att 100 000 000 kr anslås för ändamålet för år 2007.

I budgetpropositionen erinras bl.a. om ett förslag som tidigare utarbetats inom Regeringskansliet och som avser ett system med kommunala hyresgarantier för enskilda hushålls etablering på bostadsmarknaden. Vidare framhåller regeringen att det finns hushåll som kan behöva stöd av det allmänna för att ordna en egen bostad. Frågan om i vilken form ett sådant stöd skall ske behöver dock utredas ytterligare. Regeringen avser därför att återkomma till riksdagen med förslag till hur ett sådant stöd skall utformas.

Motionen

Enligt det förslag till anslagsfördelning inom utgiftsområde 18 som läggs fram i motion C315 av Jan Lindholm m.fl. (mp) bör inga medel anvisas till det av regeringen föreslagna anslaget (yrkande 3, delvis).

Utskottets ställningstagande

Civilutskottet anser att det föreslagna anslaget bör inrättas och att medel bör avsättas för ändamålet med det belopp som regeringen förordar. Enligt utskottets mening får det anses vara rimligt att regeringen ges viss tid för att utforma de närmare villkoren för det stöd som anslaget skall användas till.

Regeringens förslag tillstyrks således och den aktuella motionen avstyrks i motsvarande del.

40:1 Marknadsdomstolen

Anslaget finansierar Marknadsdomstolen som, enligt lagen (1970:417) om marknadsdomstol m.m., handlägger mål och ärenden enligt framför allt konkurrenslagen (1993:20) och marknadsföringslagen (1995:450).

Regeringen föreslår att riksdagen för budgetåret 2007 anvisar ett raman-slag om 9 290 000 kr för verksamheten vid Marknadsdomstolen.

Förslaget har inte mött några invändningar i motioner eller vid utskot-tets beredning av ärendet. Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

40:2 Konsumentverket

Propositionen

Anslaget finansierar Konsumentverket och Konsumentombudsmannens arbete med en hög efterlevnad av konsumentlagstiftningen samt med att genomföra den fastställda konsumentpolitiken.

Regeringen föreslår att riksdagen för budgetåret 2007 anvisar ett raman-slag om 112 088 000 kr för Konsumentverkets och Konsumentombudsman-nens verksamhet. Förslaget innebär en nivåhöjning uppgående till 2,1 miljoner kronor. Detta till följd av att Konsumentverket fr.o.m. den 1 janu-ari 2007, enligt den nya skuldsaneringslag som då träder i kraft (SFS 2006:548), skall ha en stödande och vägledande roll för den budget- och skuldrådgivning som kommunerna skall svara för.

Med anledning av den beslutade omlokaliseringen av Konsumentverket till Karlstad avser regeringen att noga följa utvecklingen av myndighetens ekonomiska situation så att verksamheten långsiktigt kan fungera med bibe-hållen kvalitet.

Motionen

Lars Ohly m.fl. (v) föreslår i motion C334 att Konsumentverket skall till-föras ytterligare 3 miljoner kronor (yrkande 2 delvis). Dessa medel skall, enligt motionärerna, avsättas för att finansiera den verksamhet som nu bedrivs av Konsumentinstitutet Läkemedel och Hälsa (Kilen). Motionä-rerna anser att det behövs en permanent lösning för hur Kilens verksamhet skall finansieras och föreslår att verksamheten införlivas i Konsumentverket.

Utskottets ställningstagande

Organisationen Kilen har under senare år fått statliga bidrag via anslaget 13:3 Bidrag till hälso- och sjukvård (utg.omr. 9). I budgetpropositionen för år 2007 har regeringen inte föreslagit något ekonomiskt stöd till Kilen. Statsrådet Häggglund har i riksdagen den 21 november 2006 redovisat sin syn i frågor om läkemedelsinformation och pekat på det arbete med infor-mation om läkemedelsbiverkningar som bedrivs inom hälso- och sjukvår-den och inom Läkemedelsverket (svar på interpellation 2006/07:52).

Utskottet har i det här avseendet inte någon annan uppfattning än regeringen och delar inte motionärernas uppfattning om att den verksamhet som nu bedrivs inom Kilen bör införlivas i Konsumentverket.

Regeringens förslag om anslaget för Konsumentverket har i övrigt inte mött några invändningar i motioner eller vid utskottets beredning av ärendet. Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag och avstyrker motion C334 yrkande 2 i denna del.

40:3 Allmänna reklamationsnämnden

Anslaget finansierar Allmänna reklamationsnämndens arbete med att opartiskt och utan avgift för parterna pröva tvister mellan konsumenter och näringsidkare. Nämnden har också till uppgift att informera konsumenter och näringsidkare om nämndens praxis.

Regeringen föreslår att riksdagen för budgetåret 2007 anvisar ett raman-slag om 24 414 000 kr för verksamheten vid Allmänna reklamationsnämnden.

Förslaget har inte mött några invändningar i motioner eller vid utskottets beredning av ärendet. Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

40:4 Fastighetsmäklarnämnden

Anslaget finansierar Fastighetsmäklarnämndens arbete med att registrera och utöva tillsyn över fastighetsmäklare och hyresförmedlare enligt fastighetsmäklarlagen (1995:400). Fastighetsmäklarnämnden informerar även näringsidkare och konsumenter om god fastighetsmäklarsed och praxis.

Regeringen föreslår att riksdagen för budgetåret 2007 anvisar ett raman-slag om 12 241 000 kr för verksamheten vid Fastighetsmäklarnämnden. Förslaget har inte mött några invändningar i motioner eller vid utskottets beredning av ärendet. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag.

40:5 Åtgärder på konsumentområdet

Anslaget finansierar initiativ, fasta bidrag och projektstöd till lokala och nationella projekt som på olika sätt främjar konsumenternas intressen i Sverige och EU bl.a. genom opinionsbildning och genom att företräda svenska konsumenter i EU.

Regeringen föreslår att riksdagen för budgetåret 2007 anvisar ett raman-slag om 17 520 000 kr för åtgärder på konsumentområdet.

Förslaget har inte mött några invändningar i motioner eller vid utskottets beredning av ärendet. Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

40:6 Bidrag till miljömärkning av produkter

Anslaget avser bidrag för utveckling av miljömärkningskriterier för konsumentprodukter. Bidraget är ställt till SIS Miljömärkning AB som ansvarar för miljömärkningssystemen Svanen och Blomman i Sverige. Medlen betalas ut via Kammarkollegiet.

Regeringen föreslår att riksdagen för budgetåret 2007 anvisar ett raman-slag om 4 374 000 kr för bidrag till miljömärkning av produkter.

Förslaget har inte mött några invändningar i motioner eller vid utskottets beredning av ärendet. Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Motionsförslag om nya anslag inom utgiftsområde 18

I motioner som väckts under allmänna motionstiden finns förslag om vissa anslagsposter inom utgiftsområde 18 som inte återfinns i det förslag som lagts fram i budgetpropositionen.

I motion C334 av Lars Ohly m.fl. (v) föreslås att 816 000 000 kr skall förs upp på anslaget *Investeringsbidrag för anordnande av hyresbostäder* (yrkande 2, delvis). Ett motsvarande förslag finns i motion C315 av Jan Lindholm m.fl. (mp) där man föreslår anslaget tillförs 400 000 000 kr (yrkande 3, delvis).

De förslag i sak som är utgångspunkten för dessa anslagsförslag har behandlats och avstyrkts av utskottet tidigare i detta betänkande. Utskottet avstyrker även de nu aktuella anslagsförslagen i motionerna C315 och C334.

I motion C334 föreslås vidare att ett anslag benämnt *Konsumentvägledare för kommunerna* inrättas och för år 2007 anvisas 45 000 000 kr (yrkande 2, delvis). Anslagsförslaget är kopplat till ett lagförslag om obligatorisk kommunal konsumentvägledning som återfinns i motion C333 av Egon Frid m.fl. (v).

Civilutskottet har tidigare i detta betänkande behandlat och avstyrkt det aktuella förslaget om en obligatorisk kommunal konsumentvägledning. Utskottet avstyrker även det därtill kopplade förslaget om ett nyinrättat anslag.

Vidare finns i motion C334 ett förslag om ett nytt anslag benämnt *Nationell samordnare för kooperativ hyresrätter* som enligt motionen för år 2007 bör anvisas 1 500 000 kr (yrkande 2, delvis). Anslaget skall användas för att finansiera en ny funktion som finns närmare beskriven i motion C318 av Egon Frid m.fl. (v). I den sistnämnda motionen, som helt ägnas åt frågor om den kooperativa hyresrätten, föreslås att ett av Boverket framfört förslag om en nationell samordnare på området genomförs (yrkande 7).

I motionerna C319 (yrkande 6) och C334 (yrkande 2, delvis), båda av Lars Ohly m.fl. (v), föreslås inrättande av ett nytt anslag benämnt *Saner-ring av förorenade områden i tätort*. Motionärerna framhåller att det finns tätortsnära f.d. industrimark som skulle lämpa sig väl för bostadsbyggande,

men som först måste saneras. Staten bör enligt motionärerna ta ett ekonomiskt ansvar för dessa insatser. Förslaget i motion C334 innebär att anslaget tillförs 150 miljoner kronor för år 2007.

Vad gäller de nu aktuella yrkandena om anslag för en nationell samordnare respektive sanering av förorenade områden kan utskottet konstatera att de anslagsförslag som utskottet ovan redan ställt sig bakom innebär att hela den ram för utgiftsområde 18 som riksdagen genom sitt beslut den 6 december 2006 fastställt har tagits i anspråk. Motionsförslagen om anslag för år 2007 avstyrks således redan på denna grund. Utskottet ser inte heller skäl att närmare överväga förslagen med sikte på ett inrättande av anslagen under de därpå följande budgetåren. De aktuella förslagen i motionerna C318 yrkande 7, C319 yrkande 6 samt C334 yrkande 2 i denna del avstyrks således.

Reservationer

1. Räntebidragssystemet, punkt 1 (s, v, mp)

av Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Hillevi Larsson (s), Gunnar Sandberg (s), Egon Frid (v), Ameer Sachet (s) och Jan Lindholm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:Fi244 yrkande 53, 2006/07:C315 yrkande 3 i denna del, 2006/07:C334 yrkande 1, 2006/07:C359 yrkandena 3 och 4 samt 2006/07:C366 och avslår proposition 2006/07:1 utgiftsområde 18 punkt 1.

Ställningstagande

Regeringen har i budgetpropositionen lagt fram förslag om en avveckling av räntebidragssystemet. Möjligheten att få bidrag för planerade, men formellt sett ännu inte påbörjade byggprojekt stoppas redan vid årsskiftet. Samtidigt inleds en snabb avtrappning av det stöd som utgår till redan färdigställda bostäder. Ett godkännande från riksdagen av regeringens förslag vid den planerade kammarbehandlingen av detta ärende den 19 december skulle således innebära att bostadssektorn får knappt två veckor på sig att ställa om till helt nya förutsättningar för byggande och förvaltning av bostäder.

Det är viktigt att redan inledningsvis understryka att regeringens förslag om räntebidragen inte bara kan anses handla om räntebidragssystemets vara eller inte vara. Det får snarast ses som ett principiellt ställningstagande till statens ansvar för finansieringsförutsättningarna på bostadsmarknaden. Förslaget om räntebidragen innebär tillsammans med regeringens ställningstagande att inte fullfölja den planerade förlängningen av investeringsstöden till bostadsbyggandet att allt statligt stöd till bostadsproduktionen nu upphör. Det innebär samtidigt att ett statligt ansvarstagande på området som gällt åtminstone sedan början av 1940-talet bryts. Det är således frågan om ett av de mest avgörande bostadspolitiska beslut som har fattats under de senaste årtiondena. Ett fullföljande av regeringens förslag kan förväntas få mycket stora och negativa återverkningar inom bygg- och bostadssektorn.

Mot denna bakgrund är det rimligt att ställa sig frågor om vilket utredningsarbete som föregått regeringens ställningstagande och hur olika berörda parter synpunkter tagits till vara. Vilka bedömningar har gjorts av

möjligheterna att i fortsättningen bygga hyresbostäder för hushåll med normala inkomster? Hur påverkas ekonomin för de enskilda hushåll som redan bor i nyproducerade hyres- och bostadsrättslägenheter? Vilka bedömningar har gjorts av konsekvenserna på bostadsmarknaden och för samhälls-ekonomin i stort? Kort sagt, vilket beslutsunderlag har förelagts riksdagen i en så viktig fråga?

Svaren på dessa frågor står inte att finna i regeringens proposition. Under rubrikerna *Regeringens överväganden* och *Skälen för regeringens förslag* återfinns endast några mycket kortfattade uppgifter om hur avtrappningen rent tekniskt är tänkt att genomföras. Sanningen är att frågan inte alls är beredd på ett sätt som rimligen måste krävas innan ett så viktigt förslag läggs fram för riksdagen. Vi anser att riksdagen redan av detta skäl bör avslå regeringens begäran om ett godkännande av planerna på en avveckling av räntebidragen. Denna uppfattning framförde vi redan i samband med att civilutskottet den 14 november 2006 avgav sitt yttrande till finansutskottet över förslagen om den ekonomiska ramen för utgiftsområde 18 under år 2007.

Vad som framkommit under de senaste veckorna har ytterligare stärkt oss i vår uppfattning. En rad uppgifter i medierna, rapporter från bostadsföretag, skrivelser från kommuner och samtal med företrädare för bostadssektorn ger samma entydiga bild. De planerade bostadsbyggnadsprojekt som inte, i formell bemärkelse, hinner påbörjas före årsskiftet kommer att stoppas om det är möjligt. Detta gäller åtminstone för hyresbostäder i normala lägen och för studentbostäder. Byggandet av bl.a. bostadsrättslägenheter i exklusiva lägen lär däremot inte påverkas på samma sätt. En avveckling av bostadsbyggnadssubventionerna enligt regeringens förslag kommer således i hög grad att påverka både bostadsbyggandets omfattning och inriktning.

Denna bild av effekterna på bostadsbyggandet har också bekräftats genom uppvaktningar av civilutskottet. Vad som däremot hittills inte har uppmärksamats lika mycket är de stora konsekvenser som avtrappningen av räntebidragen kommer att få för många bostäder i det redan befintliga beståndet. Det är frågan om de hyres- och bostadsrättshus som har byggts sedan år 1993 och som i dagsläget får ett årligt bidrag på 30 % av en beräknad räntekostnad. Med regeringens förslag kommer detta stöd snabbt att trappas av. För de hus som byggts för mer än fem år sedan kommer bidraget direkt att sänkas till mindre än hälften, för att vara helt avvecklat om fyra år. För övriga hus sänks bidraget direkt med en tredjedel och avvecklas helt på fem år. För hushåll som bor i detta bostadsbestånd kommer avvecklingen av räntestödet att leda till påtagligt ökade boendeutgifter om inte kostnaderna kan fördelas på även äldre fastigheter. För boende i bostadsrättsföreningar som själva får bära hela kostnaden kan utgifterna beräknas öka med över 1 000 kr per månad. Den borttagna schablonbeskatt-

ningen för bostadsrätter kommer knappast att ge några kostnadsänkningar i detta bostadsbestånd. Vilken kompensation som eventuella sänkningar av fastighetskatten kan ge är i dagsläget högst osäkert.

Inom bostadspolitiken har neutraliteten mellan upplåtelseformerna i ekonomiska hänseenden sedan länge varit en självklarhet. En principiell samtycke har tidigare rått i denna fråga, även om det ibland funnits oenighet om hur den skall uppnås. Enighet har emellertid gällt i fråga om att räntebidragen varit en av förutsättningarna för att uppnå denna neutralitet. När det nuvarande räntebidragssystemet infördes, under borgerligt regeringsinnehav, framhölls att det räntestöd som i dag utgår till hyres- och bostadsrättsshus var tänkt att kompensera för egnahemsägarnas möjlighet att göra avdrag på skatten för sina ränteutgifter. I budgetpropositionen finns emellertid inte några överväganden redovisade om hur neutraliteten mellan upplåtelseformerna är tänkt att upprätthållas i fortsättningen när räntebidragen för hyres- och bostadsrättsshus, men inte ränteavdragen för egnahem, avvecklas.

Vi är således starkt kritiska till regeringens förslag både i beredningsfrågan och i sakfrågan om formerna för avvecklingen av räntebidragen. Det anförda innebär emellertid inte att vi anser att dagens räntebidragssystem har en långsiktigt hållbar utformning. Kritik kan med fog riktas mot detta systems uppbyggnad i flera avseenden. Under den tidigare regeringen inleddes därför ett utredningsarbete om de framtida formerna för bostadsfinansieringen. Avsikten var bl.a. att kunna ersätta räntebidragen med andra former för det statliga ansvarstagandet på området. Till grund för dessa överväganden låg omfattande utredningsinsatser och kontakter med företrädare för olika delar av bostadssektorn. Den avveckling av räntebidragssystemet som vi förutsåg, skulle ha genomförts i ordnade former och med god tid för sektorn att anpassa sig. Den skulle också ha genomförts på ett sådant sätt att det inte leder till långtgående och allvarliga följder för enskilda hushåll, bostadssektorn och hela samhällsekonomin. Om den nya regeringen hade tagit del av erfarenheterna av det hittillsvarande utredningsarbetet skulle inte det aktuella förslaget nu lagts fram för riksdagen. Ett nytt förslag bör efter erforderlig beredning läggas fram för riksdagen.

Sammanfattningsvis anser vi att riksdagen inte bör godkänna förslaget om en avveckling av räntebidragssystemet utan i stället ge tillkänna för regeringen som sin mening vad vi anför ovan. Det innebär ett bifall till motsvarande förslag i motionerna Fi244 yrkande 53, C315 yrkande 3 i denna del, C334 yrkande 1, C359 yrkandena 3 och 4 och C366 samt ett avslag på förslaget i budgetpropositionen.

2. **Investeringsbidraget för byggande av hyresbostäder, punkt 2 (s, v, mp)**

av Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Hillevi Larsson (s), Gunnar Sandberg (s), Egon Frid (v), Ameer Sachet (s) och Jan Lindholm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:Fi244 yrkande 52, 2006/07:C315 yrkande 3 i denna del, 2006/07:C334 yrkande 2 i denna del och 2006/07:C345.

Ställningstagande

Efter den ekonomiska krisen i början av 1990-talet låg bostadsbyggandet länge på en alltför låg nivå. När byggandet så småningom kom i gång var en stor del av produktionen av flerbostadshus inriktad på bostadsrätter, ofta i exklusiva lägen. Det var uppenbart att räntebidragssystemet inte i tillräcklig utsträckning kunde bidra till att också hyresbostäder med rimliga boendekostnader kunde byggas på de orter där efterfrågan var som störst. Vidare fanns det på många universitets- och högskoleorter en efterfrågan på studentbostäder som inte kunde tillgodose. De hyror som behövde tas ut i nyproduktionen blev ofta alltför höga för den normala studentens ekonomi.

Detta är bakgrunden till de stöd till bostadsproduktionen som i dag kan utgå i form av investeringsbidrag och investeringsstimulans. Tillsammans har dessa stödformer inneburit att produktionen av hyresbostäder och studentbostäder kommit i gång och att hyresnivåerna även i nyproduktionen kunnat hållas på en rimlig nivå. Enligt en analys av stödets effekter som Boverket redovisat hade högst en tredjedel av de bostäder som byggts med dessa stöd kommit till stånd stöden förutan. Stöden har också bidragit till en ökad konkurrens inom bostadsbyggandet när flera mindre bolag inriktat sitt byggande på bra hyresbostäder till rimliga kostnader.

Byggandet har under de senast åren således tagit ordentlig fart, inte minst i storstadsområdena där bostadsköerna varit långa. Det finns klara tecken på att bostadsbristen har minskat i stora delar av landet. Nya spännande bostadsområden finns färdigprojekterade och inriktningen är ofta att vanliga hushåll skall ha möjlighet att efterfråga dessa bostäder. Flera skrivelser har inkommit till civilutskottet från kommuner som beskriver färdiga planer för ett omfattande bostadsbyggande som är avsett att tillgodose en stor efterfrågan och bidra till en positiv utveckling för kommunerna. Förutsättningen för dessa planer har emellertid varit att investeringsstöd skall kunna utgå även efter årsskiftet. Den tidigare regeringen gav också

ett klart besked i den ekonomiska vårpropositionen om att de aktuella stödformerna skulle fortsätta att löpa t.o.m. år 2008, då nya former för bostadsfinansieringen skulle finnas färdigutvecklade (prop. 2005/06:100). Avsikten var att i god tid kunna ge besked till bostadssektorn om vilka förändringar som var aktuella.

Om planerna på en förlängning av investeringsstöden nu inte fullföljs ändras i ett slag förutsättningarna för bostadsbyggandet i stora delar av landet. Vi tvingas konstatera att regeringen inte ens har lagt fram förslag om övergångsbestämmelser som skulle tillåta åtminstone de längst framskridna byggprojekten en möjlighet att få stöd. I uppvaktningar inför civilutskottet har Uppsala kommun respektive Sigtuna kommun beskrivit de allvarliga konsekvenserna för den egna kommunen som omläggningen av statens politik gentemot bostadssektorn kommer att leda till. Dagligen rapporteras i medierna om motsvarande konsekvenser i många andra kommuner. I Uppsalas fall gäller dessutom en stor del av planerna bostäder för stadens studenter. En avveckling av investeringsstöden uppges innebära ett behov av att höja hyran i liten studentlägenhet med i storleksordningen 500 kr per månad. Eftersom de flesta studenter inte klarar den hyresnivå som blir följderna kommer sannolikt byggandet av de planerade studentbostäderna att stoppas. Bostadsbristen för studenter, som på flera universitets- och högskoleorter redan är stor, kommer att tillta ytterligare.

Det samlade budskapet till civilutskottet under beredningen av detta ärende har varit att de borttagna subventionerna kommer att leda till att byggandet av hyres- och studentbostäder stoppas. En positiv utveckling av bostadsmarknaden på många orter kommer att brytas och konsekvenserna riskerar i flera fall bli allvarliga för hela kommunens ekonomiska och sociala utveckling.

Vi anser att riksdagen på de skäl som vi anfört hos regeringen skall begära att investeringsbidraget för byggande av hyresbostäder skall behållas tills en fullgod ersättning för denna stödform har utarbetats.

Vårt förslag innebär ett bifall till motionerna Fi244 yrkande 52, C315 yrkande 3 i denna del, C334 yrkande 2 i denna del och C345.

3. Utredning om ett nytt bostadsfinansieringssystem, punkt 3 (s, mp)

av Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Hillevi Larsson (s), Gunnar Sandberg (s), Ameer Sachet (s) och Jan Lindholm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna 2006/07:C262 yrkande 2, 2006/07:C319 yrkandena 2–5, 7 och 8, 2006/07:C362 och 2006/07:A270 yrkande 30.

Ställningstagande

Under en längre tid har det stått klart att det behövs nya former för finansieringen av bostadsproduktionen. Flera utredningar har tagit upp frågor om räntebidragssystemets hållbarhet samt förordat att detta system bör avvecklas och ersättas med andra åtgärder. Samtidigt har efterverkningarna av 1990-talets ekonomiska kris och en omfattande brist på bostäder på många orter gjort det nödvändigt att snabbt gå in med riktade och tidsbegränsade åtgärder för att få i gång en nödvändig bostadsproduktion. Dessa tillfälliga åtgärder har också till stora delar fått en önskvärd effekt. Bostadsproduktionen har tagit fart och är nu i stor utsträckning inriktad på de bostäder som har efterfrågats mest, dvs. hyresbostäder med rimlig boendekostnad.

Målet måste emellertid vara att kunna erbjuda sektorn långsiktigt hållbara och förutsägbara villkor för produktion och förvaltning av bostäder. Ett arbete med denna inriktning har också bedrivits på uppdrag av den tidigare regeringen. En genomlysning har således genomförts av det nuvarande systemet för bostadsfinansiering, bostadssubventioner och bostadsmarknadens kapitalförsörjning. Resultatet av arbetet redovisades hösten 2005 i en rapport som därefter har remissbehandlats. Samtidigt har även andra utredningsinsatser gjorts som kan få betydelse för ett ställningstagande till de framtida formerna för bostadsfinansieringen. Här kan exempelvis nämnas det utredningsarbete som varit särskilt inriktat på unga hushålls möjlighet att etablera sig på bostadsmarknaden. Överväganden och förslag i dessa frågor har presenterats både av Statens bostadskreditnämnd och av den nationella bostadssamordnaren.

Mot bakgrund av detta utredningsarbete och remissynpunkter från bostadssektorns olika parter gjorde den tidigare regeringen våren 2006 bedömningen att räntebidragssystemet och de tillfälliga investeringsstöden skulle tillämpas under ytterligare två år. Tillräcklig tid skulle då ges för att utarbeta nya former för bostadsfinansieringen som både kunde tillgodose sektorns behov av långsiktigt hållbara regler och behovet av ett statsfinansierat hållbart system. Fortfarande återstår emellertid överväganden i flera frågor. Det gäller exempelvis behovet av att upprätthålla neutraliteten vid förändringar i formerna för bostadsfinansieringen. Vidare behöver möjligheterna till finansiering av det omfattande upprustningsarbete som föreligger i delar av de s.k. miljonprogramsområdena övervägas. Det gäller också behovet av åtgärder för bättre tillgänglighet och miljöanpassning i bostadsbeståndet och tillkommande bostäder.

Vi kan konstatera att de aktuella motionsyrkandena om en utredning av ett nytt system för bostadsfinansiering tar upp bl.a. dessa frågor. De synpunkter som framförs i de aktuella motionerna bör därför delges regeringen och ingå i underlaget för vidare överväganden. Vi är emellertid i dagsläget inte beredda att ta ställning till enskildheter och detaljer i den framtida bostadsfinansieringen och tillstyrker således inte de konkreta förslag som läggs fram i motionerna. I stället vill vi understryka vikten av att det redan långt framskridna utredningsarbetet får fortsätta med sikte på att ett förslag kan föreläggas riksdagen om ett långsiktigt hållbart system för finansiering av byggande och förvaltning av bostäder. Inriktningen av ett sådant förslag måste vara att tillgodose behovet av bostäder till rimliga kostnader och med miljöanpassad utformning. Ett eventuellt bifall av riksdagen till den nya regeringens förslag om avveckling av räntebidragssystemet innebär givetvis att det återstående arbetet med att utforma ett sådant långsiktigt förslag om bostadsfinansieringen måste genomföras skyndsamt.

Vad vi nu anför med anledning av de aktuella motionsyrkandena avseende en utredning om ett nytt system för bostadsfinansiering bör riksdagen tillkänna för regeringen som sin mening.

Vårt förslag innebär att riksdagen delvis bifaller motionerna C262 yrkande 2, C319 yrkandena 2–5, 7 och 8, C362 och A270 yrkande 30.

4. Utredning om ett nytt bostadsfinansieringssystem, punkt 3 (v)

av Egon Frid (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:C319 yrkandena 2–5, 7 och 8 samt 2006/07:A270 yrkande 30 och bifaller delvis motionerna 2006/07:C262 yrkande 2 och 2006/07:C362.

Ställningstagande

Vänsterpartiet har i sin partimotion C319 lagt fram förslag om principerna för de långsiktiga villkoren för bostadsproduktionen. En av de viktigaste frågorna gäller villkoren för ett fortsatt statligt stöd till finansieringen av bostadsbyggandet. De stödformer som tillämpas i dag, dvs. räntebidraget kompletterat med investeringsstöden, har endast delvis medfört att en neutralitet kunnat uppnås mellan upplåtelseformerna när det gäller byggande och förvaltning. Hyresrätten är som upplåtelseform missgynnad i flera avseenden. Det finns behov av att förbättra förutsättningarna för att bygga

framför allt hyresbostäder med rimliga boendekostnader och att samtidigt öka bl.a. miljö- och tillgänglighetskraven i nyproduktionen och vid ombyggnader.

Redan under förutsättning att höstens val inte hade lett fram till ett regeringsskifte hade det således funnits behov att utreda formerna för bostadsfinansieringen. Skulle riksdagen ställa sig bakom den nya regeringens förslag om att avveckla de nuvarande formerna för bostadssubventioner och genomföra skattelättnader för de delar av bostadsbeståndet som redan är gynnat, uppkommer naturligtvis ett akut behov av ett nytt system för bostadsfinansieringen. De förslag som läggs fram i Vänsterpartiets partimotion om en utredning av formerna för ett nytt system för bostadsfinansieringen innebär i korthet följande.

Stödet till nyproduktion av bostäder bör förbättras i flera avseenden. Inriktningen av den nya stödformen måste vara att neutraliteten mellan upplåtelseformerna garanteras. Stödet bör utgå i form av ett investeringsbidrag som ersätter dagens räntebidrag och momsåterförande stöd. Vidare skall inriktningen av stödet vara sådant att det gynnar byggandet av bostäder med rimliga boendekostnader. Detta kan uppnås genom att stödet endast ges under förutsättning att hyrorna är framförhandlade i förväg och att en högsta hyresnivå är bestämd.

Stödet till ombyggnad av bostäder måste utformas med hänsyn tagen bl.a. till det omfattande renoveringsbehov som finns i bostäder byggda under miljonprogrammets tid och som till stor del tillhör allmännyttans bestånd. För att de boende inte skall drabbas av stora hyreshöjningar när den nödvändiga ombyggnationen genomförs finns det behov av ett förstärkt statligt stöd. Det framstår som särskilt angeläget att tillgodose detta behov med tanke på att en förhållandevis stor andel av de boende i det aktuella fastighetsbeståndet utgörs av ensamstående kvinnor med barn och av stora invandrarfamiljer. Ett permanent investeringsstöd för ombyggnation av hyresbostäder bör införas, där tydliga miljökrav och i förväg framförhandlade hyror gäller som villkor för stödet.

Det bör inrättas en ny form av kapitalförsörjning av bostadsfinansieringen som ligger utanför statsbudgeten. Detta bör ske genom att en investeringsfond bildas och årligen tillförs 10 miljarder kronor. Medel från fonden skall kunna utgå till fastighetsägarna i form av investeringsbidrag för ny- och ombyggnad av hyresbostäder. Staten bör inrätta en särskild myndighet, Boinstitutet, som uppdrar åt Riksgäldskontoret att sköta upplåningen till investeringsfonden. Lånen bör amorteras på 30 år. Boinstitutet bör stå för kostnaderna för både räntor och amorteringar, men finansieras via anslag på statsbudgeten. Pengarna bokförs på ett separat konto i Riksgäldskontoret och utbetalningarna av stöden ingår därmed inte i de löpande utgifterna i statsbudgeten och påverkar således inte heller utgiftstaket. Däremot ökar statens årliga upplåningsbehov med 10 miljarder kronor, vilket får effekt på statens budgetsaldo, på statsskulden och på statens offentliga sparande.

De nya formerna för bostadsfinansiering bör vidare medge att de behov som finns av studentbostäder och av att uppfylla olika krav på bl.a. miljöanpassning och tillgänglighet kan tillgodoses. Byggande av studentbostäder bör därför ges samma förmånliga finansieringsvillkor som övriga hyresbostäder. Kostnaderna för sanering av förorenad f.d. industrimark som är lämpad för bostadsbyggande bör kunna täckas genom särskilda medel. Vänsterpartiet föreslår att ett särskilt anslag inrättas för ändamålet. Stöd bör kunna ges för åtgärder mot radon även i flerbostadshus. Det nuvarande statliga stödet är helt inriktat på åtgärder i egnahem. Slutligen måste stöd ges till de åtgärder som krävs för att anpassa dagens bostadsbestånd till en alltmer åldrande befolkning. I dag saknar över 300 000 lägenheter som ligger på tredje våningen eller högre tillgång till hiss. Ett bidrag till installation av hiss bör därför vara ett permanent inslag i den statliga bostadspolitiken.

Det som jag ovan anfört om inriktningen på en utredning om ett nytt system för bostadsfinansiering bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen. Det innebär ett bifall till motionerna C319 yrkandena 2–5, 7 och 8 och A270 yrkande 30. Även övriga motionsyrkanden som behandlats i detta avsnitt får anses bli väl tillgodosedda genom mitt förslag vilket innebär ett delvis bifall till motionerna C262 yrkande 2 och C362.

5. Konsumentvägledning, punkt 6 (s)

av Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Hillevi Larsson (s), Gunnar Sandberg (s) och Ameer Sachet (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:C252 yrkande 2 och 2006/07:C368 samt avslår motion 2006/07:C333.

Ställningstagande

Som framhålls i motionerna C252 och C368 behöver alla människor ha tillgång till korrekt och saklig information för att kunna göra aktiva val. Särskilt de konsumenter som inte har de bästa förutsättningarna för att tillgodogöra sig information via t.ex. Internet behöver samhällets stöd. Saklig och korrekt information behövs också som motvikt till den kommersiella reklamen. Vi vill att människor skall kunna vara konsumenter på lika villkor.

Enligt vår mening måste ambitionen för konsumentpolitiken vara att underlätta för alla konsumenter att få tydlig, korrekt och lättillgänglig information och rådgivning. Därför vill vi se en aktiv konsumentpolitik där varje kommun tillhandahåller konsumentvägledning till sina invånare. Vi förespråkar däremot inte, såsom motionärerna bakom motion C333, en lag-

stiftning om obligatorisk kommunal konsumentvägledning, men vi anser att kommunal konsumentverksamhet med hög kvalitet är en del av den allmänna välfärden. Kommunerna har de bästa förutsättningarna att anpassa sina verksamheter efter de särskilda villkor som råder i varje enskild kommun. De har också goda möjligheter att upprätthålla kontakterna med enskilda konsumenter, den lokala handeln, skolor och organisationer. Värdet av personlig rådgivning och konsumentvägledning nära konsumenterna får inte underskattas. Det har också konstaterats att den kommunala konsumentvägledningen är samhällsekonomiskt lönsam.

Den tidigare regeringen beslutade våren 2006 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av den kommunala konsumentvägledningen och lämna förslag på hur den kan utvecklas för att en hög och mer likvärdig nivå skall kunna uppnås i hela landet (dir. 2006:52). Utredaren skulle bland annat ha till uppgift att göra en inventering av den kommunala konsumentverksamheten i hela landet och lämna förslag på hur det statliga stödet till kommunal konsumentvägledning bör utformas. Den nya regeringen har beslutat att utredningsarbetet inte skall genomföras. Vi beklagar detta, och vi hyser en stark oro för att framtiden kommer att innebära försämringar när det gäller den kommunala konsumentvägledningen. Även om fristående konsumentorganisationer och andra organ gör ett gott arbete anser vi att konsumentvägledning måste vara en fråga som det allmänna har ett övergripande ansvar för att den kommer till stånd och fungerar.

Enligt vår mening bör regeringen omgående vidta sådana åtgärder att behovet av en god kommunal konsumentvägledning tillgodoses och tryggas.

Vad vi nu anfört bör riksdagen, med bifall till motionerna C252 yrkande 2 och C368 och med avslag på motion C333, som sin mening ge regeringen till känna.

6. Konsumentvägledning, punkt 6 (v)

av Egon Frid (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:C333 och bifaller delvis motionerna 2006/07:C252 yrkande 2 och 2006/07:C368.

Ställningstagande

Den kommunala konsumentvägledningen är både kostnadseffektiv och efterfrågad, och riksdagen har tidigare uttalat att den har mycket stor betydelse för möjligheten att nå konsumentpolitikens mål. Trots det saknar 31 av landets kommuner sådan verksamhet. Flera av dessa kommuner är storstads-

kommuner med många invånare, vilket innebär t.ex. att hela 20 % av invånarna i Stockholms län saknar kommunal konsumentvägledning. Det är enligt min mening inte en rimlig ordning.

Den lokala konsumentvägledningens uppgift är att hjälpa den som behöver ett extra stöd för att hävda sin rätt som konsument. En lika viktig del av konsumentvägledarnas arbete är att sprida information om vilka regler som gäller. Att ett sådant förebyggande arbete bedrivs kontinuerligt är något som både enskilda konsumenter, näringsidkare och samhället vinner på. Tillsammans med den kommunala budget- och skuldrådgivningens insatser kan konsumentvägledarnas arbete förebygga att människor fastnar i livslånga skuldfällor. Jag anser att det är viktigt att den kommunala konsumentvägledningen också får möjligheter att arbeta uppsökande för att på så sätt kunna nå de mest ekonomiskt utsatta hushållen som har det största behovet av rådgivning.

Våren 2006 beslutade den tidigare regeringen att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av den kommunala konsumentvägledningen och lämna förslag på hur den kan utvecklas för att en hög och mer likvärdig nivå skall kunna uppnås i hela landet (dir. 2006:52). Den nya regeringen har beslutat att utredningsarbetet inte skall genomföras, vilket visar att regeringen inte tar frågan om behovet av den kommunala konsumentvägledningen på allvar. Som anförs i motion C333 förlorar människor stora pengar varje år till följd av bristande upplysning och dåliga köp. Värst drabbas redan utsatta grupper av konsumenter såsom låginkomsttagare, arbetslösa, ungdomar och ekonomiskt svaga grupper av pensionärer och invandrare. Enligt min mening bör därför en lagändring komma till stånd som, i kombination med ett riktat stöd till kommunerna, innebär en skyldighet för kommunerna att bedriva kommunal konsumentvägledning. En sådan lagstiftning är nödvändig för att kunna garantera alla människors tillgång till en god konsumentvägledning. Det får ankomma på regeringen att utarbeta erforderliga lagförslag och därefter återkomma till riksdagen.

Vad jag nu anfört bör riksdagen, med bifall till motion C333, som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär också att vad som föreslagits i motionerna C252 yrkande 2 och C368 delvis blir tillgodosett.

Särskilda yttranden

1. Anslagsfördelningen inom utgiftsområde 18 budgetåret 2007, punkt 7 (s)

Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Hillevi Larsson (s), Gunnar Sandberg (s) och Ameer Sachet (s) anför:

Vi socialdemokrater har i partimotion Fi244 ”Alla ska med” gett vår syn på inriktningen av politiken. Våra förslag syftar till att utveckla hela Sverige och ge alla som bor här del av den goda ekonomiska utveckling som politiken under tidigare mandatperioder lagt grunden för.

Det rekordstora antalet nya jobb och den snabba minskningen av arbetslösheten som sker just nu är ett styrketecken för den välfärdsmodell som den nya regeringens politik syftar till att förändra. Hög sysselsättning kan förenas med rimliga nivåer och avgifter i a-kassan. God ekonomisk utveckling kan understödjas av bra sociala försäkringar. Sverige är ett framstående land i sin utvecklingstakt och modernitet just därför att vi har haft en välfärd som syftar till att skapa trygghet och rättvisa.

Vi vill bygga vidare på den generella välfärdspolitiken och inte underminera de system som gör att långtidssjuka och arbetslösa slipper hamna i permanent underläge och fattigdom. Vi motsätter oss de försämringar som slår hårt och brutalt mot de människor som redan hamnat i svårigheter. Vi har en sammanhållen politik för ett sammanhållet Sverige.

Majoriteten i riksdagen bestående av företrädare för Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna har dock fastställt andra ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena i den statliga budgeten, och gör en annan beräkning av statens inkomster avseende år 2007 än vad som skulle bli fallet med våra förslag. Samtidigt har utgiftstaket för staten fastställts inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för åren 2007 och 2008.

När riksdagens majoritet genom sitt beslut om ramar för utgiftsområdena har valt en annan inriktning av politiken än den vi förespråkar deltar vi inte i det nu aktuella beslutet om anslagsfördelningen inom utgiftsområde 18.

Om vårt förslag till ramar hade vunnit gehör hade vi gjort en fördelning av anslagen inom utgiftsområde 18 i enlighet med vad vi föreslår i vår partimotion. Vårt budgetalternativ bör dock ses som en helhet där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat från de andra.

Den politik inom utgiftsområde 18 som vi hade velat se och som vi hade genomfört vid ett fortsatt regeringsinnehav framgår av vår partimotion och av de reservationer som finns i detta betänkande. I korthet hade en anslagsfördelning inom utgiftsområdet under socialdemokratisk ledning avvikit från den nuvarande regeringens förslag på följande punkter.

Räntebidragssystemet och investeringsstöden för byggande av hyres- och studentbostäder hade behållits under de närmaste åren tills ett nytt bostadsfinansieringssystem funnits färdigt. Ungdomsbostadssamordnaren hade fått fortsätta sin verksamhet med att ta fram konkreta förslag om hur ungdomars inträde på bostadsmarknaden kan underlättas. Ett system med kommunala hyresgarantier med statligt stöd hade införts. Hyresgarantierna skulle ha använts för att underlätta för bl.a. ungdomar att etablera sig på bostadsmarknaden.

När nu den nya majoriteten beslutat om en helt annan inriktning av politiken inom civilutskottets beredningsområde och kan förväntas fortsätta på den inslagna vägen återstår för oss att driva en mycket aktiv oppositionspolitik inom området. Det handlar bl.a. om att bevaka konsekvenserna av de avvecklade bostadsbyggnadsstöden och försvara de regelsystem som införts som stöd för en socialt inriktad bostadspolitik. Inom konsumentpolitiken handlar det bl.a. om att bevaka att konsumenterna ges ett tillräckligt stöd för att kunna hävda sina intressen. Tillräckliga resurser för bl.a. Konsumentverkets verksamhet är naturligtvis än mer angeläget när en politik bedrivs som påverkar särskilt de resurssvaga hushållens ekonomi i fel riktning.

2. Anslagsfördelningen inom utgiftsområde 18 budgetåret 2007, punkt 7 (v)

Egon Frid (v) anför:

En majoritet av riksdagens ledamöter, representerande Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna, beslutade den 6 december 2006 om ramar för statsbudgetens utgiftsområden samt en beräkning av statens inkomster. Ett tak för statens utgifter inklusive pensionssystemet fastställdes för åren 2007 och 2008.

Vänsterpartiet presenterar i sin budgetmotion en helt annan inriktning för den ekonomiska politiken, än vad riksdagsmajoriteten fattat övergripande beslut om. Vårt budgetalternativ avvisar regeringens politik som bygger på skattesänkningar ämnade att gynna de gynnade, på folkflertalets bekostnad. Vi avvisar således de kraftiga försämringar som regeringen föreslår, särskilt på arbetsmarknadspolitikens område, med siktet inställt på att försvaga den fackliga organiseringen och därmed löntagarnas ställning. Vänsterpartiet ifrågasätter den politik som präglas av en marknadsliberal grundsyn, som skapar arbetslöshet och leder till en socialt destruktiv överföring av resurser till de rikaste. I stället förordas en demokratisering av den ekonomiska politiken där arbetslöshetsbekämpning görs till den ekonomiska politikens allt överskuggande mål. Vänsterpartiet presenterar en omfattande reformbudget för jobb, rättvisa, miljöömställning och jämställdhet.

Vänsterpartiets politik för full sysselsättning påverkar olika delar av statsbudgeten. Ett omfattande jobbpaket presenteras, liksom ett flertal stora reformer för ökad välfärd och rättvisa, så att de resurser som finns i statskassan skall komma till nytta i produktiva insatser.

Civilutskottets del av statsbudgeten, dvs. utgiftsområde 18 – Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik, ger de finansiella förutsättningarna för den politik som kan bedrivas inom centrala samhällsområden med avgörande betydelse för vardag och levnadsvillkor. Det gäller bl.a. att skapa villkor som kan ge alla möjlighet till ett bra boende och att hävda sin rätt som konsument. Vi har i partimotion C334 redovisat vår syn på hur statsbudgeten bör utformas i denna del och föreslagit en anslagsfördelning för år 2007 som utgår från att ramen för utgiftsområdet får tillräcklig omfattning. Genom riksdagens beslut den 6 december 2006 bifölls emellertid regeringens förslag om en avsevärt mindre ram för politikområdet.

Riksdagsmajoriteten har således fattat ett beslut om utgiftsramar som utgår från en helt annan inriktning av såväl den ekonomiska politiken i stort som insatserna inom bostads- och konsumentpolitiken än den som Vänsterpartiet presenterat. Vi deltar därför inte i besluten om fördelningen av anslag inom utgiftsområde 18 och presenterar inget formellt motförslag till utskottsbehandling. Vi redovisar däremot här kortfattat den fördelning av anslagen inom utgiftsområde 18 som vi hade velat se och som presenterades i vår utgiftsområdesmotion C334.

Redovisningen nedan avser endast de anslag där vi beloppsmässigt avviker från regeringens förslag samt våra förslag om nya anslagsposter. Det bör framhållas att det utöver dessa anslagsmässiga skillnader inom utgiftsområdet naturligtvis kan finnas stora skillnader i synen på exempelvis vad olika myndigheter bör prioritera inom de givna anslagsramarna.

31:2 Räntebidrag m.m.

Vänsterpartiets anslagsförslag utgår från att räntebidragssystemet behålls tills ett nytt bostadsfinansieringssystem kan införas. Med denna utgångspunkt behöver omkring 945 miljoner kronor mer än i regeringens förslaget tillföras anslaget för år 2007.

Vår syn på regeringens förslag om avveckling av räntebidragen och investeringsstöden till bostadsbyggandet framgår av reservationer till detta betänkande. Vidare finns en reservation om formerna för den bostadsfinansiering som vi anser bör ersätta bl.a. det nuvarande räntebidragssystemet.

31:12 Undombostadssamordnare

Bostadssamordnaren har uppdraget att under en treårsperiod utarbeta konkreta förslag för att underlätta ungdomars inträde på bostadsmarknaden. Detta arbete har redan resulterat i ett intressant underlag för vidare överväganden.

Regeringens anslagsförslag innebär att bostadssamordnarens arbete skall avbrytas. Det innebär samtidigt att det hittillsvarande arbetet går till spillo. Vårt anslagsförslag innebär däremot att medel sätts av för att bostadssamordnaren skall kunna fullfölja sitt uppdrag.

Nytt anslag: Investeringsbidrag för anordnande av hyresbostäder

Denna anslagspost finns inte med i budgetpropositionen eftersom den nya regeringen inte har för avsikt att fullfölja beslutet om att förlänga användningen av investeringsbidrag till utgången av år 2008, då en ny bidragsform skulle kunna börja tillämpas. I vårt anslagsförslag avsätts däremot 816 miljoner kronor för år 2007. Detta anslag skulle ha räckt till fortsatt bidragsgivning med något höjda ambitioner. Anslagsnivån skulle givit utrymme för byggandet av omkring 15 000 hyresbostäder.

Nytt anslag: Nationell samordnare för kooperativa hyresrätter

Efter en försöksverksamhet sedan år 1987 blev den kooperativa hyresrätten år 2002 en av de permanenta upplåtelseformerna för bostäder. Den kooperativa hyresrätten har emellertid av olika skäl inte nått den framgång som många har hoppats på. Endast ett femtontal kooperativa hyresrättsföreningar har registrerats sedan den nya lagen trädde i kraft. Det är uppenbart att behovet av organiserad spridning av kunskap och information om upplåtelseformen är stort. Boverket har därför lagt fram ett förslag om att en ny nationell samordnare för frågor rörande kooperativa hyresrätter inrättas.

Vänsterpartiet anser att organisationen Sveriges Kooperativa Hyresrättsföreningar (SKH) bör bli nationell samordnare på området. I vårt anslagsförslag har vi tagit upp anslag för ett årligt bidrag på 1,5 miljoner kronor för detta ändamål fr.o.m. budgetåret 2007.

Nytt anslag: Sanering av förorenade områden i tätort

Mycket av den nyproduktion som kommer till stånd i våra storstadsområden byggs på gammal industrimark, ofta med ett centralt och attraktivt läge. Gammal industrimark är dock oftast förorenad och behöver saneras till höga kostnader. Om denna kostnad skall läggas på boendet blir det orimliga boendekostnader för merparten av dem som efterfrågar en bostad. Alternativet att låta tätortsnära f.d. industrimark stå outnyttjad är däremot ett resursslöseri och kan även innebära en risk från miljösynpunkt. Staten bör därför främja arbetet med sanering av dessa områden.

Mot denna bakgrund förslår Vänsterpartiet att ett nytt anslag inrättas för sanering av förorenade områden i tätort. Boverket bör få fördela anslaget som enligt vårt budgetförslag skulle ha uppgått till 150 miljoner kronor för år 2007.

40:2 Konsumentverket

Konsumentinstitutet Läkemedel och Hälsa (Kilen) grundades 1992. Kilens arbete har två inriktningar. Den ena är att ge råd, stöd och behandling för människor drabbade av läkemedelsberoende och andra biverkningar. Den andra är att sprida kunskaper om läkemedel och läkemedelsbiverkningar. Kilens arbete är särskilt betydelsefullt i vårt moderna samhälle där läkemedelsindustrin satsar enorma belopp på reklam för att försöka få oss att konsumera mer läkemedel. Det behövs oberoende röster så att det inte enbart blir det kommersiella intresset som styr läkemedelsanvändningen.

Vänsterpartiet har under den tidigare socialdemokratiska regeringen värvat anslagen till Kilen. Vi anser att det nu behövs en permanent lösning för hur Kilens finansiering skall kunna säkras och förordar därför att Kilens verksamhet införlivas i Konsumentverket. För detta ändamål bör anslaget till Konsumentverket höjas med 3 miljoner kronor för år 2007.

Nytt anslag: Konsumentvägledare för kommunerna

För att kunna garantera alla människors tillgång till en god konsumentvägledning vill Vänsterpartiet genom lagstiftning införa en skyldighet för kommunerna att tillhandahålla kommunal konsumentvägledning. I en reservation till detta betänkande redogörs närmare för vår uppfattning i denna fråga. Ett anslag om 45 miljoner kronor bör avsättas för detta ändamål för år 2007.

3. Anslagsfördelningen inom utgiftsområde 18 budgetåret 2007, punkt 7 (mp)

Jan Lindholm (mp) anför:

Miljöpartiet har presenterat sitt förslag till ekonomisk politik och budgetpolitik i budgetmotion Fi246, skattemotion Fi223 och tillhörande kommittémotioner.

Utgångspunkten för våra förslag är de stora utmaningar vi ser att Sverige står inför. Vi måste ta vårt ansvar för att avstyra hotet mot vårt gemensamma klimat. Vi måste se till att nya jobb kan skapas och att förutsättningar för att nya företag kan växa fram är goda. Vi måste se till att förbättra levnadsvillkoren för de individer som har det sämst ställt.

Klimathotet ställer stora krav på fortsatt omställning nationellt i Sverige och globalt. Genom investeringar i ny teknik, satsningar på biobränslen och miljöbilar, satsningar på ett nationellt biogasprogram, ökade investeringar i järnväg, sänkt moms för E 85 och fortsatt skatteväxling som vi föreslår skapas drivkrafter för och möjligheter för att möta klimatutmaningen.

Miljöpartiets budgetförslag syftar också till att frigöra individens kreativitet och kraft. Då skapas möjligheter för entreprenörer som kan skapa nya företag och nya jobb. Sveriges små och medelstora företag har goda förutsättningar att växa och utvecklas. Inte minst företag som producerar

och tillhandahåller lösningar som leder till långsiktiga förbättringar på klimat-, miljö- och energiområdet växer i dag så att det knakar. Denna positiva kraft måste bejakas och vi måste se att dessa företag är de som skapar förutsättningar för en ansvarsfull och långsiktigt hållbar utveckling. Då klarar vi också ekonomin och skapar förutsättningar för ekonomisk utveckling.

Miljöpartiet tar i vårt budgetförslag fasta på att förändring också skapar spänningar. I ett modernt samhälle där det sker snabba förändringar av ekonomin riskerar människor att komma i kläm. Människor som känner sig trängda och hotade och inte känner tillit till samhället riskerar att skapa påfrestningar som slår hårt mot vår förmåga att skapa långsiktig förändring. Miljöpartiet menar därför att det är viktigt att värna lika rättigheter för alla människor och ge människor den hjälp och det stöd som de behöver för att kunna komma vidare i livet. Av den här anledningen avvisar vi också regeringens budgetförslag med dess negativa konsekvenser för dem som har det sämst ställt.

Regeringens partier, Moderata samlingspartiet, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet, har i finansutskottet ställt sig bakom regeringens budgetproposition och de utgiftsramar och beräkningar av inkomster som föreslås där. Riksdagen har den 6 december 2006 fastställt förslaget från finansutskottet. Genom det beslutet har man också avslagit Miljöpartiets förslag till utgiftsramar och beräkningar av inkomster och därmed förutsättningarna för vårt budgetförslag.

Av denna anledning tar vi inte del i beslutet om anslag inom utgiftsområde 18. I stället redovisas här kortfattat den fördelning av anslag inom utgiftsområdet som förordas i vår anslagsmotion 2006/07:C315. Redovisningen avser endast de anslag där vi har förslag som avviker från regeringens anslagsförslag i budgetpropositionen.

21:1 Bostadsbidrag

Hyran är ofta den största utgiften för studenter. För många studenter tar hyran nästan halva studiemedlet i anspråk. Ofta räknar bostadsbolag och banker in bostadsbidraget som en given inkomst för studenter, men i själva verket är det inte särskilt många studenter som får bostadsbidrag.

Bostadsbidrag kan man få om man är mellan 18 och 29 år, eller om det finns barn i hushållet. För studenter som inte faller inom någon av dessa kategorier finns inga möjligheter att få bostadsbidrag, även om man har det tufft ekonomiskt. Detta är inte rimligt eftersom det i dag är mycket vanligt att man läser vidare senare i livet.

Miljöpartiet anser att bostadsbidraget även i fortsättningen skall behövsprövas, men att den övre åldersgränsen skall tas bort för studenter. Det innebär att alla som studerar skall ha rätt att ansöka om bidrag, oavsett ålder. Vi har med ledning av uppgifter från Centrala studiestödsnämnden (CSN) beräknat att det behöver avsättas 40 miljoner kronor extra för

bostadsbidragsverksamheten om reglerna ändras på det föreslagna sättet. I vår budget för år 2007 har vi därför ökat anslagsförslaget i förhållande till budgetpropositionen med detta belopp.

31:2 Räntebidrag

Som framgår av vår anslagsmotion och av en reservation till detta betänkande anser vi att räntebidragssystemet bör behållas till dess ett nytt bostadsfinansieringssystem har utarbetats och trätt i kraft. Regeringens förslag om en snabb avveckling kommer att få mycket allvarliga konsekvenser.

Vårt anslagsförslag innebär att 735 miljoner kronor mer än i regeringsförslaget tillförs anslaget för räntebidrag för år 2007 för att garantera den fortsatta bidragsgivningen.

31:6 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder

Radonförekomsten i bostäder utgör en mycket allvarlig hälsofara och leder till ett stort antal dödsfall varje år. Det är därför angeläget att åtgärder mot radon kan sättas in i tillräcklig omfattning. För att möjliggöra detta anser vi att anslaget för bidrag till åtgärder mot radon bör höjas med 1,5 miljoner kronor för år 2007.

31:12 Ungdomsbostadssamordnare

Bostadssamordnaren har uppdraget att under en treårsperiod utarbeta konkreta förslag för att underlätta ungdomars inträde på bostadsmarknaden. Regeringen vill avbryta detta arbete och anslår endast medel för en avveckling av bostadssamordnaren.

Vi anser att svårigheterna för ungdomar att skaffa sin första bostad är ett av de allvarligaste problemen på bostadsmarknaden. Det är därför viktigt att bostadssamordnaren får fortsätta och slutföra sitt arbete. Vårt anslagsförslag innebär att tillräckliga medel anslås för att bostadssamordnaren skall kunna fullfölja sitt uppdrag.

31:13 Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad

Regeringen föreslår att riksdagen beviljar 100 miljoner kronor på detta anslag. Däremot finns inga konkreta förslag om vilken verksamhet som pengarna skall användas för. Det är naturligtvis inte rimligt att riksdagen anslår ett så stort belopp ”in blanco”. I vårt anslagsförslag finns därför inga medel uppförda på denna anslagspost.

Nytt anslag: Investeringsbidrag för anordnande av hyresbostäder

Investeringsstöden för bostadsbyggande har under de senaste åren haft stor betydelse för att en nödvändig produktion av hyres- och studentbostäder har kommit i gång. Regeringen har inte för avsikt att fortsätta med denna stödverksamhet och har därför inte föreslagit något anslag för investerings-

bidraget för år 2007. I en reservation till detta betänkande beskrivs konsekvenserna av att avveckla investeringsbidragen innan förslag om en godtagbar ersättning kunnat presenteras.

Vi anser således att investeringsbidraget skall utgå även under de närmaste åren och har föreslagit ett anslag för verksamheten på 400 miljoner kronor för år 2007.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Proposition 2006/07:1

Proposition 2006/07:1 Budgetpropositionen för 2007 utgiftsområde 18:

1. Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om avtrappning av den statliga bostadsbyggnadssubventionen, det s.k. räntebidraget (avsnitt 3.11.2).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 ställa ut kreditgarantier för ny- och ombyggnad av bostäder intill ett belopp på högst 10 000 000 000 kronor inklusive tidigare gjorda åtaganden (avsnitt 3.11.4).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 ställa ut kreditgarantier i samband med obeståndshanteringen intill ett belopp på högst 500 000 000 kronor inklusive tidigare gjorda åtaganden (avsnitt 3.11.4).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 ställa ut kreditgarantier för lån till kommunala bostadsföretag intill ett belopp på 3 000 000 000 kronor inklusive tidigare gjorda åtaganden (avsnitt 3.11.4).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 ställa ut kreditgarantier för lån som kooperativa hyresrättsföreningar tar upp vid förvärv av fastigheter för ombildning till kooperativ hyresrätt intill ett belopp på 1 000 000 000 kronor inklusive tidigare gjorda åtaganden (avsnitt 3.11.4).
6. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 ställa ut kreditgarantier för avlösen av kommunala borgensåtaganden intill ett belopp på högst 1 000 000 000 kronor inklusive tidigare gjorda åtaganden (avsnitt 3.11.4).
7. Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om statliga kreditgarantier för lån till ny- och ombyggnad (avsnitt 3.11.4).
8. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 31:11 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag göra åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 25 000 000 kronor under 2008–2011 (avsnitt 3.11.11).
9. Riksdagen för 2007 anvisar anslagen under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik enligt följande uppställning: (se proposition 2006/07:1)

Skrivelse 2005/06:202

Regeringens skrivelse 2005/06:202 Omstruktureringen av kommunala bostadsföretag – resultatredovisning.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006

2006/07:Fi244 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. (s):

52. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avveckla investeringsbidraget för anordnande av hyresbostäder.
53. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om avtrappning av den statliga bostadssubventionen, det s.k. räntebidraget.
54. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om avvecklingen av ungdomsbostadssamordnare.

2006/07:C252 av Christina Axelsson m.fl. (s):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en aktiv konsumentpolitik där varje kommun tillhandahåller konsumentvägledning till sina invånare.

2006/07:C262 av Jörgen Johansson (c):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av hissbidrag för äldre flerbostadshus.

2006/07:C315 av Jan Lindholm m.fl. (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge alla studerande, oavsett ålder, rätt till bostadsbidrag.
3. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 18 Samhällsplanering enligt uppställningen.

2006/07:C318 av Egon Frid m.fl. (v):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inrätta en nationell samordnare kring frågor rörande kooperativa hyresrätter.

2006/07:C319 av Lars Ohly m.fl. (v):

2. Riksdagen begär att regeringen låter utreda hur dagens räntebidrag, tillfälliga investeringsbidrag och momsåterföringsstöd kan ersättas med ett investeringsstöd för nyproduktion av hyresrätter, där det dels finns ett tak för högsta möjliga hyresnivå, dels ett villkor för att få stöd som bygger på att hyrorna ska ha framförhandlats i förväg.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att stödet för ombyggnation bör förstärkas och omvandlas till ett permanent investeringsstöd för ombyggnation av hyresrätt, där villkor för stöd är kopplat till tydliga miljökrav och i förväg framförhandlade hyror.
4. Riksdagen begär att regeringen låter utreda hur en statlig bostadsfond utifrån de principer, samt utifrån behovet av en långsiktig bostadsfinansiering, som anförs i motionen kan inrättas och börja verka fr.o.m. år 2009.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att studentbostäder ska ges samma villkor som ett permanent investeringsstöd för byggandet av ordinära hyresrätter.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inrätta ett nytt anslag som ska disponeras av Boverket, med syftet att styra medel mot marksanering i tätorter till byggande av flerbostadshus med hyresrätt.
7. Riksdagen begär att regeringen låter utreda frågan om stöd till hissinstallationer som ett permanent inslag i den statliga bostadspolitikerna och återkommer till riksdagen med ett förslag.
8. Riksdagen begär att regeringen låter utreda frågan om hur radonstödet kan utökas till att omfatta även flerbostadshus.

2006/07:C333 av Egon Frid m.fl. (v):

Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning som innebär att kommunerna blir skyldiga att tillhandahålla konsumentvägledare.

2006/07:C334 av Lars Ohly m.fl. (v):

1. Riksdagen avslår vad regeringen föreslår om avtrappning av den statliga bostadsbyggnadssubventionen, det s.k. räntebidraget.
2. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, byggande samt konsumentpolitik enligt uppställningen.

2006/07:C345 av Hans Stenberg m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av ytterligare insatser för ökat bostadsbyggande och minskad bostadssegregation.

2006/07:C359 av Veronica Palm m.fl. (s):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att underlätta för nybyggnation och pressa priserna på nybyggnation av hyresrätter.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inte avskaffa räntesubventionen för nybyggnationer av hyresrätter.

2006/07:C362 av Lars Mejern Larsson och Tommy Ternemar (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att utreda förutsättningarna för att återigen införa statliga bidrag till hissar i flerbostadshus.

2006/07:C366 av Siw Wittgren-Ahl (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att produktionen av hyresrätter riskerar att avstanna när bostadsfinansieringssystemet avvecklas.

2006/07:C368 av Tomas Eneroth (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökat samhälleligt ansvar för konsumentrådgivning i hela landet.

2006/07:Ub255 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp):

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den övre åldersgränsen för bostadsbidrag slopas för studenter.

2006/07:A270 av Lars Ohly m.fl. (v):

30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa ett investeringsbidrag för ombyggnationer.

BILAGA 2

Utskottets förslag till beslut om anslag för år 2007

Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik

Utskottets förslag överensstämmer med regeringens förslag till anslagsfördelning.

Belopp i 1 000-tal kronor

	Politikområde	Utskottets förslag
	Anslag (ramanslag)	
21	Ekonomisk familjepolitik	
21:1	Bostadsbidrag	3 458 000
31	Bostadspolitik	
31:1	Boverket	203 119
31:2	Räntebidrag m.m.	1 013 963
31:3	Statens bostadskreditnämnd: Förvaltningskostnader	15 666
31:4	Statens bostadskreditnämnd: Garantiverksamhet	198 800
31:5	Fonden för fukt- och mögelskador	23 000
31:6	Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder	32 802
31:7	Statens geotekniska institut	30 158
31:8	Lantmäteriverket	351 172
31:9	Statens va-nämnd	8 015
31:10	Byggkostnadsforum m.m.	24 850
31:11	Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	90 000
31:12	Ungdomsbostadssamordnare	1 000
31:13	Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad	100 000
40	Konsumentpolitik	
40:1	Marknadsdomstolen	9 290
40:2	Konsumentverket	112 088
40:3	Allmänna reklamationsnämnden	24 414
40:4	Fastighetsmäklarnämnden	12 241
40:5	Åtgärder på konsumentområdet	17 520
40:6	Bidrag till miljömärkning av produkter	4 374
	Summa för utgiftsområdet	5 730 472

BILAGA 3

Regeringens samt Vänsterpartiets och Miljöpartiets förslag till anslag för år 2007

Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik

Belopp i 1 000-tal kronor

Anslag (ramanslag)		Regeringens förslag	(v)	(mp)
21:1	Bostadsbidrag	3 458 000		+40 000
31:1	Boverket	203 119		
31:2	Räntebidrag m.m.	1 013 963	+944 701	+735 000
31:3	Statens bostadskreditnämnd: Förvaltningskostnader	15 666		
31:4	Statens bostadskreditnämnd: Garantiverksamhet	198 800		
31:5	Fonden för fukt- och mö- gelskador	23 000		
31:6	Bidrag till åtgärder mot ra- don i bostäder	32 802		+1 500
31:7	Statens geotekniska institut	30 158		
31:8	Lantmäteriverket	351 172		
31:9	Statens va-nämnd	8 015		
31:10	Byggekostnadsforum m.m.	24 850		
31:11	Omstrukturering av kommu- nala bostadsföretag	90 000		
31:12	Ungdomsbostadssamordnare	1 000	+1 491	+1 500
31:13	Stöd för att underlätta för en- skilda att ordna bostad	100 000		-100 000
31:14	Nationell samordnare av ko- operativa hyresrätter (nytt an- slag)		+1 500	
31:15	Sanering av förorenade områ- den i tätort (nytt anslag)		+150 000	
31:16	Investeringsbidrag för anord- nande av hyresbostäder (nytt anslag)		+816 000	+400 000
40:1	Marknadsdomstolen	9 290		
40:2	Konsumentverket	112 088	+3 000	
40:3	Allmänna reklamationsnäm- nden	24 414		

Anslag (ramanslag)		Regeringens förslag	(v)	(mp)
40:4	Fastighetsmäklarnämnden	12 241		
40:5	Åtgärder på konsumentområ- det	17 520		
40:6	Bidrag till miljömärkning av produkter	4 374		
40:7	Konsumentvägledare för kommunerna (nytt anslag)		+45 000	
	Summa	5 730 472	+1 961 692	+1 078 000